

Nota Toepassing van Grond en Baggerspecie

13-09-05

Projectgroep Grond & Bagger:

IPO

VNG

SGUG

SenterNovem

UvW

LNV

V&W

VROM

Samenvatting	4
Toepassing als waterbodem	5
<i>Toepassing in een werk</i>	5
Toepassing als bodem	5
1 Inleiding	6
1.1 <i>Leeswijzer</i>	6
1.2 <i>Totstandkoming van de nota</i>	6
2 Aanleiding en afbakening	7
2.1 <i>Aanleiding</i>	7
2.2 <i>Ontwikkelingen in het beleid voor grond en baggerspecie</i>	7
2.3 <i>Knelpunten in de bestaande regelgeving</i>	7
2.4 <i>Doelstelling nieuw beleid</i>	8
2.5 <i>Definities en begrippen</i>	8
2.5.1 <i>Definities</i>	8
2.5.2 <i>Gehanteerde begrippen</i>	9
2.6 <i>Afbakening</i>	9
2.6.1 <i>De keten voor het omgaan met grond en baggerspecie</i>	9
2.6.2 <i>Onderwerpen die buiten beschouwing blijven</i>	11
3 Hoofdpijnen nieuw beleidskader grond & baggerspecie	12
3.1 <i>Algemeen</i>	12
3.2 <i>Gebiedsspecifiek kader</i>	12
3.3 <i>Toepassing van bagger in het gebiedsspecifieke kader</i>	13
3.4 <i>Generiek kader</i>	14
3.5 <i>Kennis van de bodemkwaliteit</i>	15
3.6 <i>Baggerspecie</i>	15
4 Toepassen van grond en baggerspecie als bodem	16
4.1 <i>Generiek kader</i>	16
4.1.1 <i>Werking generiek kader</i>	16
4.1.1.1 <i>Algemeen</i>	16
4.1.1.2 <i>Landbodem</i>	17
4.1.1.3 <i>Waterbodem</i>	17
4.1.2 <i>Normstelling</i>	17
4.1.2.1 <i>Normstelling voor toepassing op of in landbodems</i>	17
4.1.2.2 <i>Normstelling voor toepassing op of in waterbodems</i>	19
4.2 <i>Gebiedsspecifiek kader</i>	20
4.2.1 <i>Werking gebiedsspecifiek kader</i>	20
4.2.1.1 <i>Inleiding</i>	20
4.2.1.2 <i>Normstelling:Referenties en ambities</i>	20
4.2.3 <i>Bodembeheerplan</i>	22
4.2.3.1 <i>Werking bodembeheerplan</i>	22
4.2.3.2 <i>Inhoud Bodembeheerplan</i>	23
4.2.3.3 <i>Procedure en vaststelling</i>	24
4.2.3.4 <i>Actualisatie</i>	24
4.2.3.5 <i>Koppeling van de landbodem aan het bestemmingsplan</i>	24
4.2.3.6 <i>Overgangsrecht</i>	25
4.3 <i>Bodemkwaliteitskaart</i>	25
4.3.1 <i>Werking bodemkwaliteitskaart</i>	25
4.3.2 <i>Actualisatie</i>	26
4.3.3 <i>Overgangssituatie</i>	26
4.4 <i>Toepassen van onderhoudsbaggerspecie op het aangrenzende perceel</i>	27
4.5 <i>Verspreiden van baggerspecie in watersystemen</i>	27
4.6 <i>Bevoegdheidsverdeling</i>	27
5 Toepassen van grond en baggerspecie in werken in de zin van het beleidskader voor overige bouwstoffen	28
5.1 <i>Algemeen</i>	28
5.2 <i>Relatie met het overige bouwstoffenbeleidskader</i>	29

5.3	<i>Bevoegdheidsverdeling</i>	29
5.4	<i>Toepassingsvoorschriften</i>	29
5.6	<i>Normstelling</i>	29
6	Bewijsmiddelen	31
6.1	<i>Data uit bodemkwaliteitskaart</i>	31
6.2	<i>Bodemonderzoek & protocollen</i>	31
7	Grond en baggerspecie op stortplaatsen	31
7.1	<i>Storten</i>	31
7.2	<i>Afdichting</i>	31
8	Reiniging van grond en baggerspecie	31
9	Rijping van bagger	31
10	Handhaving	31
10.1	<i>Algemeen</i>	31
10	Handhaving	32
10.1	<i>Algemeen</i>	32
10.2	<i>Melding</i>	33
10.2.1	<i>Algemeen</i>	33
10.2.2	<i>Uitwerking meldingssysteem</i>	33
10.2.3	<i>Uitzondering: bagger op de kant</i>	34
11	Consequenties nieuw beleidskader	35
12	Vervolgacties	35
Bijlage 1:	Advies Technische Commissie Bodembescherming	36
Bijlage 2:	Begrippenlijst	36

Samenvatting

De nota Toepassing van Grond en Baggerspecie bevat het nieuwe beleidskader voor toepassing en verspreiding van grond en baggerspecie op droge en natte bodem. Deze nota vervangt de nota Grond Grondig Bekeken uit 1999. De aanleiding voor het opstellen van deze nota is de Beleidsbrief bodem¹, waarin is aangekondigd dat de huidige regelgeving wordt herzien en dat het beleid voor het omgaan met verontreinigde grond en baggerspecie in samenhang met bodemsanering wordt ingebed in één consistent kader voor bodembeheer.

Het nieuwe beleid voor de toepassing van grond en bagger vindt de juiste balans tussen uniformiteit (en daarmee gelijkwaardigheid, transparantie en handhaafbaarheid) op nationaal niveau en maatwerk op lokaal niveau. Een tweede kenmerk ligt in het vinden van de balans tussen de bescherming van de bodem en voldoende ruimte voor afzet van vrijkomende grond en bagger. De beschikbare mogelijkheden die de bodem heeft voor hergebruik van grond en baggerspecie kunnen optimaal worden benut. Maatschappelijke processen rond de toepassing en verspreiding van grond en bagger kunnen weer doorgang vinden.

In het nieuwe beleidskader worden grond en baggerspecie die als bodem worden toegepast op gelijke wijze behandeld. De kwaliteit van de toe te passen grond en baggerspecie moet voldoende zijn voor de functie en de actuele bodemkwaliteit van de ontvangende bodem. Dit laatste geldt niet voor baggerspecie die verspreid wordt. Voor te verspreiden baggerspecie wordt uitsluitend gekeken of de kwaliteit van de baggerspecie voldoende is, ongeacht de bestemming.

Het beleidskader bestaat uit een gebiedsspecifiek kader en een generiek kader. Het gedachtegoed van de Beleidsbrief bodem voor wat betreft het bodembeheer heeft vooral zijn plaats gevonden in het gebiedsspecifieke kader. Hierin kunnen decentrale (water)bodembeheerders beleid formuleren door de toepassingsmogelijkheden voor grond en baggerspecie toe te snijden op de specifieke lokale situatie. (Water)bodembeheerders die hier geen gebruik van willen maken vallen terug op het generieke deel van het beleidskader.

In het gebiedsspecifieke kader geeft de rijksoverheid inhoudelijke en procedurele randvoorwaarden. Binnen die randvoorwaarden maken de (water)bodembeheerders lokale afwegingen. Resultaat van die lokale afweging is een optimalisatie van bodembescherming en afzetmogelijkheden voor grond en baggerspecie. De (water)bodembeheerders geven in een besluit aan hoe de relevante belangen zijn gewogen en op welke wijze zij de bodem gaan beheren.

In het generieke kader kan grond en baggerspecie worden toegepast mits de toe te passen grond en bagger voldoet aan kwaliteitscriteria. Deze zijn gebaseerd op de vigerende ruimtelijke functie en de actuele (water)bodemkwaliteit. Hiermee wordt het mogelijk om verontreinigde grond en baggerspecie als bodem toe te passen en wordt tegelijkertijd voorkomen dat onnodige en onaanvaardbare kwaliteitsverslechtering van de (water)bodemkwaliteit optreedt.

In onderstaande tabel is het beleidskader schematisch weergegeven, inclusief voorwaarden en normstelling per deelgebied.

¹ brief aan Tweede Kamer dd. 24 december 2003.

Tabel 0.1: Schematische weergave van het beleidskader voor toepassen van grond en baggerspecie.

Toepassing van baggerspecie

	Toepassing als waterbodem		Toepassing in een werk
	Generiek	Gebiedsspecifiek	
klasse 0	Altijd	Altijd	Altijd
klasse 1/2/3	Mits voldoet aan bestaande bodemkwaliteit	Mits voldoet aan ambitie	Mits pH > 5 of geen overschrijding emissie eis nieuw Bsb en voldoet aan samenstellingseis nieuw Bsb
klasse 4	Nooit	Mits voldoet aan ambitie en afkomstig uit beheersgebied	Mits geen overschrijding emissie eis nieuw Bsb en voldoet aan samenstellingseis nieuw Bsb
Verspreidingsbeleid (generiek)			
klasse 0/1/2	Naastliggend perceel en in oppervlaktewater		
< CTT-toets	In marine milieu		

Toepassing van grond

	Toepassing als bodem		Toepassing in een werk
	Generiek	Gebiedsspecifiek	
AW2000	Altijd	Altijd	Altijd
Referentie ongevoelig (max = I-waarde)	Mits voldoet aan functie-eis en bestaande bodemkwaliteit	Mits voldoet aan ambitie	Mits pH > 5 of geen overschrijding emissie eis nieuw Bsb en voldoet aan samenstellingseis nieuw Bsb
> I-waarde < sanscrit	Nooit	Mits voldoet aan ambitie en afkomstig uit beheersgebied	Mits geen overschrijding emissie eis nieuw Bsb en voldoet aan samenstellingseis nieuw Bsb

1 Inleiding

Voor u ligt de nota Toepassing van Grond en Baggerspecie. De nota beschrijft het nieuwe beleid voor toepassing van grond en baggerspecie als bodem² en in een werk. Ook beschrijft de nota het beleid voor reiniging van grond en baggerspecie en het storten en toepassen van ernstig verontreinigde grond en baggerspecie op stortplaatsen³.

Gelijktijdig met het tot stand komen van deze nota is een nieuwe algemene maatregel van bestuur (amvb) voor de toepassing van bouwstoffen, grond en bagger opgesteld die op 1 januari 2007 van kracht zal worden. Het nieuwe beleid zal leiden tot meer aanpassingen in wet- en regelgeving en op een aantal punten moet het nieuwe beleid nog verder worden uitgewerkt. Deze uitwerkingen en aanpassingen zijn als vervolgacties in deze nota opgenomen.

1.1 Leeswijzer

In dit hoofdstuk wordt de totstandkoming van de nota beschreven. De recente ontwikkelingen in het bodembeleid, de knelpunten in de huidige regelgeving en de doelstelling van het nieuwe beleid worden besproken in hoofdstuk 2. Vervolgens worden in hoofdstuk 3 de hoofdlijnen van het nieuwe beleid voor toepassing van grond en baggerspecie beschreven. In hoofdstuk 4 wordt het beleid voor toepassing als bodem behandeld, in hoofdstuk 5 het beleid voor toepassing in een werk. Hoofdstuk 6 beschrijft de beschikbare bewijsmiddelen die nodig zijn voor het toepassen van grond en baggerspecie. In hoofdstuk 7 wordt het beleid voor storten van grond en baggerspecie op stortplaatsen beschreven. Hoofdstuk 8 staat het beleid voor reiniging van grond en bagger centraal. Het beleid voor rijping van bagger wordt behandeld in hoofdstuk 9 (in hoofdstuk 7 t/m 9 zal het bestaande beleid worden beschreven. Deze wordt in een latere versie toegevoegd). De handhaving van de nieuwe wet- en regelgeving is het onderwerp van hoofdstuk 10. De verwachte consequenties van het nieuwe beleid staan beschreven in hoofdstuk 11 (wordt in een latere versie toegevoegd). Ten slotte staan de vervolgacties opgesomd in hoofdstuk 12.

1.2 Totstandkoming van de nota

De nota is opgesteld door de projectgroep Grond & Bagger in de periode februari 2005 tot december 2005. In de projectgroep waren het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Stuurgroep Uitvoerende Grondbranches (SGUG), SenterNovem, Unie van Waterschappen (UvW) en de ministeries van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselveiligheid (LNV), Verkeer en Waterstaat (V&W) en Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) vertegenwoordigd.

² grond of bagger die elders terug op de bodem wordt gelegd.

³ Deze beschrijving ontbreekt op dit moment, maar zal in de definitieve versie van de nota worden opgenomen.

2 Aanleiding en afbakening

2.1 Aanleiding

De nota Toepassing van Grond en Baggerspecie vervangt de nota Grond Grondig Bekeken uit 1999. Dit was noodzakelijk vanwege verschillende knelpunten in het beleid die de afgelopen decennia tot nieuwe en gewijzigde regelgeving hebben geleid, maar niet tot een fundamentele herziening. De aanleiding voor het opstellen van deze nota is de Beleidsbrief Bodem, waarin is aangekondigd dat de huidige regelgeving wordt herzien, en dat het beleid voor het omgaan met verontreinigde grond en baggerspecie in samenhang met bodemsanering wordt ingebed in één consistent kader voor bodembeheer. In de brief "Hoofdlijnen prioritaire projecten uitvoeringsprogramma bodembeleid"⁴ is vervolgens de stand van zaken van de herziening gemeld. Deze nota vormt, samen met het van kracht worden van de nieuwe amvb bodembesluit⁵ op 1 januari 2007, de fundamentele herziening van het beleid.

2.2 Ontwikkelingen in het beleid voor grond en baggerspecie

PM. Nadere uitwerking volgt t.b.v. de Stubo van 17 november 2005

2.3 Knelpunten in de bestaande regelgeving

De regelgeving rond de toepassing van grond en baggerspecie heeft zich in de afgelopen 25 jaar mee ontwikkeld met de totale regelgeving rond het milieu en uiteraard specifiek de bodemregelgeving. Daarbij heeft in deze ontwikkeling voornamelijk een stapsgewijs voortborduren op de bestaande regelgeving plaatsgevonden. Een fundamentele herziening van het beleid heeft niet plaatsgevonden. Als gevolg hiervan is een ingewikkeld stelsel ontstaan van regels, uitzonderingen, verbijzonderingen en vrijstellingen. De huidige wet- en regelgeving is hierdoor:

- onsamenhangend;
- onvoldoende uniform⁶;
- inflexibel⁷;

Als gevolg hiervan:

- wordt de ruimte voor de afzet van (verontreinigde) grond en baggerspecie te klein en het benutten te moeilijk;
- sluit de bestaande regeldruk onvoldoende aan bij de maatschappelijke beleving van de milieu- en gezondheidsrisico's;
- wordt ondoorzichtig en inefficiënt optreden van de overheid in de hand gewerkt⁸;
- raken maatschappelijke processen rond de toepassing van grond en baggerspecie gefrustreerd.

⁴ brief aan Tweede Kamer 19 juli 2005.

⁵ De amvb regelt het beleid voor toepassing van grond en bagger en overige bouwstoffen (voormalige bouwstoffenbesluit)

⁶ tussen verschillende schaalniveaus en het baggerbeleid versus het bodembeleid.

⁷ Het beleid sluit onvoldoende aan op de genuanceerde milieuhygiënische problematiek. De normen zijn vaak erg streng in verhouding tot de risico's die de verontreinigde bodem met zich meebrengt.

⁸ Vergunningverlening en handhaving zijn complex en niet uniform.

2.4 Doelstelling nieuw beleid

Gezien bovenstaande probleemstelling en de uitgangspunten van de Beleidsbrief Bodem zal het nieuwe beleid moeten bijdragen aan een situatie waarin de decentrale overheden én de gebruiker de bodem duurzaam beheren. Lagere overheden moeten meer vrijheid krijgen om te bepalen of de bodem geschikt is voor het beoogde gebruik. Ook moeten zij meer te zeggen krijgen over de voorwaarden voor toepassing van grond en baggerspecie op die bodem. Uitgangspunt blijft dat de bodemkwaliteit niet mag verslechteren.

Het grote aantal (beleids)regels voor toepassing van grond en baggerspecie moet worden vervangen door één beleidskader met daaraan gekoppeld een stelsel van eenvoudig toe te passen regels.

Beheerders van de bodem (gemeenten, waterschappen, provincies en Rijkswaterstaat) geven zelf aan welke ambities zij hebben ten aanzien van de (water)bodem- en waterkwaliteit en leggen daarbij een relatie met de ruimtelijke functie. Het Rijk stelt absolute bovengrenzen vast, en geeft de randvoorwaarden aan voor gevoelige functies. Voor alle gevallen waarvoor geldt dat zij niet onder deze criteria vallen is het lokale gezag bevoegd om te bepalen op welke manier met de bodem moet worden omgegaan. De bodembeherende overheden maken daarbij gebruik van landelijk vastgestelde referentiewaarden. De gezamenlijke regionale en lokale overheden vinden voldoende bestemmingen voor vrijkomende grond en baggerspecie.

In de eindsituatie worden grond en baggerspecie in werken toegepast binnen een uniform beoordelings- en toepassingskader. Het beleid rond de toepassing van grond en baggerspecie sluit goed aan bij het bodemsaneringsbeleid en het nieuwe beleid voor toepassing van bouwstoffen⁹.

Samengevat betekent dit dat met het nieuwe beleid het volgende wordt beoogd:

- Er moet een goed evenwicht worden gevonden tussen het hergebruik van grond en bagger en de bescherming van de bodem
- Hiertoe dient meer lokale beleidsvrijheid te worden gerealiseerd (decentralisatie)
- Er moet een eenvoudiger systeem komen met, ten opzichte van de huidige situatie, minder en meer uniforme regels
- Het systeem dient goed uitvoerbaar en handhaafbaar te zijn.

2.5 Definities en begrippen

Het hoofdstuk definities en begrippen moet nog nader worden uitgewerkt. Mogelijk dat dit pas grotendeels zijn beslag krijgt tijdens het schrijven van de AmvB of zelfs pas tijdens het schrijven van navolgende ministeriele regelingen. Daarbij zij opgemerkt dat een van de problemen rond de handhaafbaarheid van de oude regelgeving gelegen was in onvoldoende duidelijke definities. Dit betekent dat een van de belangrijke randvoorwaarden voor het nieuwe beleid is gelegen in het formuleren van eenduidige en heldere definities ten behoeve van de handhaafbaarheid. Vooralsnog kunnen de volgende definities en begrippen worden benoemd.

2.5.1 Definities

Grond: Vast materiaal dat bestaat uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 millimeter en organische stof in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van

⁹ Voormalige bouwstoffenbesluit.

nature worden aangetroffen, alsmede van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 mm.

Baggerspecie: Vast materiaal, vrijgekomen via het oppervlaktewater of de voor dat water bestemde ruimte, dat bestaat uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 millimeter en organische stof in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen, alsmede van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 mm.

Grond en baggerspecie in werken: Vooralsnog wordt in de definitie voor grond en baggerspecie die mag worden toegepast in werken een bovengrens van 50% bodemvreemd materiaal opgenomen.

PM. We zullen hierbij aansluiting zoeken met de adviescommissie Uitvoeringsknelpunten Bouwstoffenbesluit.

Grond en baggerspecie toegepast als bodem: bovengrens van 2% bodemvreemd materiaal opnemen.

Tevens vast te leggen dat decentraal het mogelijk is om tot aan de grens bij werken (50%) verruiming toe te staan. **PM. We zullen hierbij aansluiting zoeken met de adviescommissie Uitvoeringsknelpunten Bouwstoffenbesluit.**

Definitie van een werk in het kader van het Beleidskader overige bouwstoffen

PM. Nadere uitwerking volgt t.b.v. de Stubo van 17 november 2005

Definitie van grondlichaam

PM. Nadere uitwerking volgt t.b.v. de Stubo van 17 november 2005

2.5.2 Gehanteerde begrippen

PM. Nadere uitwerking volgt t.b.v. de Stubo van 17 november 2005

2.6 Afbakening

2.6.1 De keten voor het omgaan met grond en baggerspecie

De nota beschrijft het beleid voor het omgaan met grond en baggerspecie vanaf het moment van ontgraven tot aan de eindbestemming van de grond. Hiermee staat de keten voor het omgaan met de grond en baggerspecie centraal. In figuur 2.1 zijn de verschillende stappen uit de keten weergegeven.

A. Bij verschillende activiteiten komt schone of verontreinigde grond of baggerspecie vrij, bijvoorbeeld bij woningbouw, baggerwerkzaamheden, aanleg van infrastructuur, landinrichting en herinrichting van gebieden. Zand en klei worden grootschalig als primaire grondstof gewonnen. Hierop ziet het ontgrondenbeleid; de nota gaat hier niet op in. Ook bij bodemsanering komt, wanneer gekozen wordt voor een ontgravingsvariant, grond (of baggerspecie) vrij. De saneringsnoodzaak, het saneringsdoel en de wijze van saneren (ontgraven, in-situ reiniging of isolatie) van verontreinigde bodems komen in deze nota niet aan de orde. Bij het rooien van gewassen zoals aardappels, bieten en bloembollen komt ook (onbedoeld) grond (tarra) vrij.

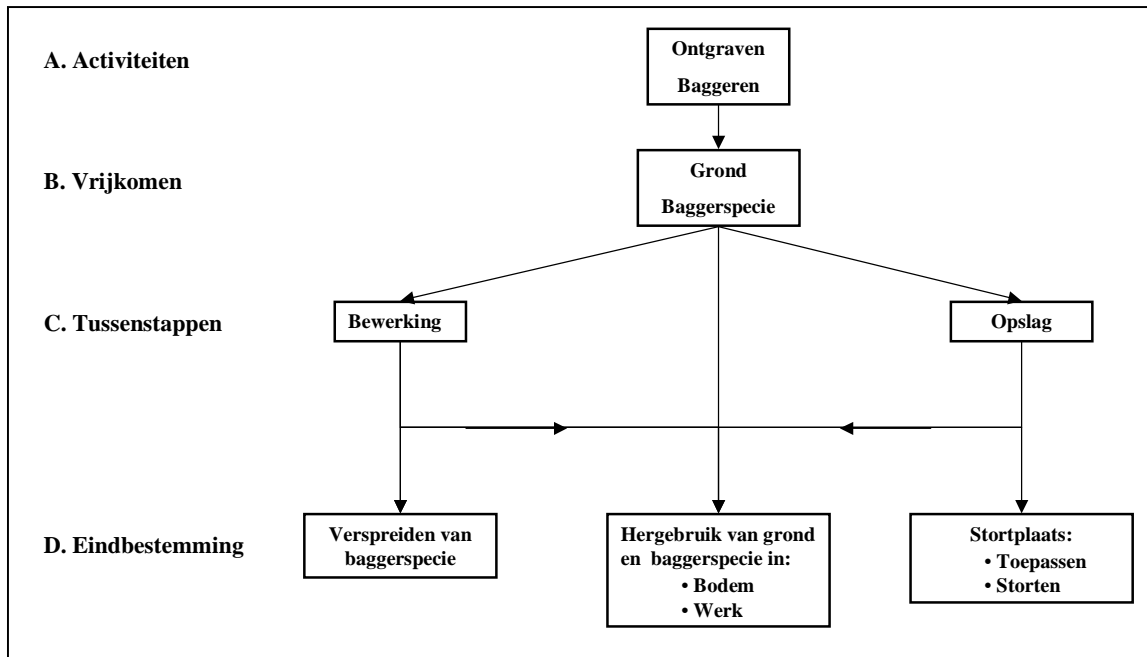
PM. Op basis van de werkelijk aangereikte referenties zal nadere analyse plaatsvinden van de consequenties van het beleidskader hiervoor.

B. De grond of baggerspecie die vrijkomt heeft een bepaalde milieuhygiënische en een bepaalde civieltechnische kwaliteit. Beide kwaliteiten tezamen zijn bepalend voor de noodzakelijke tussenstappen en de mogelijke eindbestemming. Deze nota heeft alleen betrekking op de milieuhygiënische eisen en randvoorwaarden en niet op de civieltechnische en cultuurtechnische aspecten.

C. Tussenstappen die vooraf gaan aan de eindbestemming van de grond of baggerspecie. Hieronder vallen het transport, de opslag en de eventuele bewerking zoals reinigen en immobiliseren.

D. De eindbestemming van de grond en baggerspecie. De mogelijke eindbestemmingen voor grond en baggerspecie zijn hergebruik en definitieve verwijdering door afvoer naar een stortplaats. Bij hergebruik wordt onderscheid gemaakt tussen hergebruik van grond en baggerspecie als bodem en hergebruik als bouwstof in een werk. Bij het definitief verwijderen door afvoer naar een stortplaats wordt onderscheid gemaakt tussen het nuttig toepassen van de grond en baggerspecie in een stortplaats en het storten. Een derde mogelijke eindbestemming voor baggerspecie is verspreiding. Baggerspecie kan worden verspreid in zoete of zoute watersystemen en regionale onderhoudsbaggerspecie kan “op de kant” worden gezet op het aangrenzende perceel.

Figuur 2.1 De keten voor het omgaan met grond en baggerspecie.

2.6.2 Onderwerpen die buiten beschouwing blijven

De volgende onderwerpen blijven buiten beschouwing in de nota:

- Bodemsaneringsbeleid. De nota beschrijft niet het beleid voor het saneren van de bodem. Wel sluit het beleid van toepassen van grond en baggerspecie aan op het bodemsaneringsbeleid.
- Afvalstoffenbeleid. De nota sluit er bij aan, maar beschrijft het afvalstoffenbeleid niet.
- Overige bouwstoffen (voormalige bouwstoffenbesluit). Deze nota is niet van toepassing op het toepassen van overige bouwstoffen. Wel is het beleid voor het toepassen van grond en baggerspecie hierop aangesloten.
- De import en export van grond en baggerspecie. De nota heeft alleen betrekking op de grondstromen binnen Nederland.

3 Hoofdpijnen nieuw beleidskader grond & baggerspecie

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten voor het toepassen en verspreiden van grond en bagger gepresenteerd. De hoofdpijnen van het beleidskader worden in de hoofdstukken 4, 5 en 6 verder uitgewerkt.

In de Beleidsbrief Bodem is aangekondigd dat het huidige beleid en de bijbehorende regelgeving voor de omgang met verontreinigde grond en bagger worden herzien, en in samenhang met bodemsanering worden ingebed in één consistent kader voor (water)bodembeheer. Het instrumentarium voor grond en bagger wordt daarbij losgekoppeld van de overige bouwstoffen. Bij grond en bagger gaat het immers om het verplaatsen van een bestaand milieucompartiment in de vorm van (water)bodems. Voor zover de grond en bagger is verontreinigd betreft het dus de verplaatsing van verontreiniging die zich reeds in het milieu bevindt. Regulering van de toepassingsmogelijkheden voor grond en bagger vindt daarbij plaats vanuit een beheerspoor. Bij de overige bouwstoffen gaat het om eventuele introductie van nieuwe verontreiniging in het milieu. Hierbij past een preventiespoor beter dan een beheerspoor.

Het nieuwe beleid voor de toepassing van grond en bagger vindt de juiste balans tussen uniformiteit (en daarmee gelijkwaardigheid, transparantie en handhaafbaarheid) op nationaal niveau en maatwerk op lokaal niveau. Een tweede kenmerk ligt in het vinden van de balans tussen de bescherming van de bodem en ruimte voor voldoende afzet van vrijkomende grond en bagger.

Het beleidskader bestaat uit een gebiedsspecifiek kader en een generiek kader. Het gedachtegoed van de beleidsbrief bodem voor wat betreft het bodembeheer heeft vooral zijn plaats gevonden in het gebiedsspecifieke kader. Hierin kunnen lokale (water)bodembeheerders decentraal beleid formuleren door de toepassingsmogelijkheden voor grond en bagger toe te snijden op de specifieke lokale situatie. (Water)bodembeheerders die hier geen gebruik van willen maken vallen terug op het generieke deel van het beleidskader,

3.2 Gebiedsspecifiek kader

Het gebiedsspecifieke kader is ontwikkeld voor de lokale (water)bodembeheerder (overheid) die specifiek beleid wil gaan ontwikkelen voor de (water)bodem binnen zijn gebied. Vanuit het gebiedsspecifieke kader kan daarbij maatwerk worden gelegd in het bodembeheer en de hieruit voortvloeiende toepassingsmogelijkheden voor grond en bagger. Daarbij kan de (water)bodembeheerder een koppeling leggen tussen de voorgestane ruimtelijke ontwikkelingen en de hierop afgestemde kwaliteitsambities. Er zal met name behoefte aan een gebiedsspecifiek kader zijn wanneer:

- de beheerder een algemene verbetering van de bodemkwaliteit wil,
- de beheerder een vermindering van de risico's van de binnen het beheersgebied aanwezig verontreiniging wil door de verontreiniging te centraliseren op een plek waar de blootstelling voor mens of ecosysteem minder is
- de beheerder vanuit een integrale afweging tot de conclusie komt dat bepaalde gebieden, gelet op de werkelijke risico's van het toepassen van grond en bagger in samenhang met het voorgestane ruimtegebruik en de kwaliteitsambities voor het betreffende gebied, een mindere kwaliteit grond en/of bagger kunnen ontvangen omdat er andere zwaarwegende

maatschappelijke belangen in het spel zijn. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer er onvoldoende ruimte is om bagger kwijt te kunnen terwijl dit voor een goede waterhuishouding wel noodzakelijk is.

- de beheerder voor de afzet van grond en bagger gebruik wil maken van relatief belaste gebieden, waarin voor sommige stoffen van een overschrijding van de interventiewaarden sprake is.

In het gebiedsspecifieke kader is het dan mogelijk op basis van een integrale afweging van gebiedsspecifieke omstandigheden een optimalisatie tussen bodembescherming en grond-/baggerafzet te realiseren. Daarbij kan een verbijzondering plaatsvinden van landelijke aangereikte referentiewaarden en andere uit het generieke kader voortvloeiende toepassingsregels. In het geval dat een lokale (water)bodembeheerder andere dan de referentiewaarden vaststelt voor (delen van) zijn beheergebied, dan treden deze waarden in de plaats van de referentiewaarden en worden daarmee de norm voor dit gebied. De integrale afweging wordt vastgelegd in een democratisch gelegitimeerd beheerplan. Delen van de inhoud van een bodembeheerplan, alsmede de procedure die een bodembeheerder moet volgen bij de vaststelling van dit plan worden vanuit het Rijk voorgeschreven. De rijksoverheid biedt verder een wetenschappelijk onderbouwd instrumentarium aan (o.a. een beslismodel rond de toepassing van bagger als bodem) dat verplicht bij de onderbouwing van het bodembeheerplan moet worden toegepast. De verplichtingen vormen tezamen een voldoende borging om de maatschappelijke belangen veilig te stellen, op een wijze die wetenschappelijk is onderbouwd en getoetst aan daadwerkelijke risico's. Voor de toepassing van grond en bagger in het watersysteem ligt het voor de hand dat de waterbeheerder aansluiting zoekt bij de (deel)stroomgebiedbeheerplannen die op grond van de Kaderrichtlijn Water worden opgesteld.

3.3 Toepassing van bagger in het gebiedsspecifieke kader

Bovengenoemde balans tussen het vinden van voldoende afzetcapaciteit voor grond en bagger en de bescherming van de bodem is zeker voor de toepassing van bagger een belangrijk aspect. Voor bagger dient - ten opzichte van de huidige situatie - extra ruimte voor afzet te worden gerealiseerd. Die extra ruimte kan gevonden worden in het gebiedsspecifieke kader. Wanneer een (water)bodembeheerder een integrale visie opstelt voor de (water)bodem kunnen hierbij alle belangen in de volle breedte worden afgewogen. Eén van die belangen is het op peil brengen en houden van het waterafvoerend en -bergend vermogen - en de daaraan gerelateerde veiligheid - van watersystemen. Een ander aspect daarbij is dat er een voortdurende interactie is tussen bodembeheer en waterbeheer: de bodemkwaliteit en het bodemgebruik zijn van invloed op de waterkwaliteit (en dus ook op de kwaliteit van de baggerspecie) en omgekeerd. In een gezamenlijk opereren van betrokken lokale overheden en met behulp van goed overleg tussen die overheden en de instemming van grondeigenaren kunnen afspraken worden gemaakt over een verdere verspreiding van deze bagger of juist het centraal toepassen op een niet-gevoelige bodem. In de beoordeling van de mogelijkheden voor de toepassing van bagger in het gebiedsspecifieke kader zal voornoemd instrumentarium, bijvoorbeeld het Beslismodel Bagger en Bodem, worden toegepast.

Overigens zijn vooruitlopend op de nieuwe regelgeving voor de toepassing van grond en bagger in het rivierengebied aparte beleidsregels opgesteld die een eenduidige pragmatische invulling nu reeds zoveel mogelijk faciliteren (Beleidsregels Actief Bodembeheer Maas en Rijntakken, Stc.13 juni 2003). Nog resterende knelpunten kunnen vanuit het gebiedsspecifieke kader worden

opgelost. Dit is met name van belang voor de voortvarende en kostenefficiënte uitvoering van de grootschalige rivierverruimingswerken die nodig zijn om het achterland tegen hoge rivierafvoeren te kunnen beschermen.

3.4 Generiek kader

Uitgangspunt voor het generieke kader bij landbodems is dat het bodemgebruik maatgevend is voor de grond en bagger die mag worden toegepast. Er mag geen grond of bagger worden toegepast die niet geschikt is voor de functie die in het kader van de ruimtelijke ordening aan de betreffende locatie is toebedeeld. Daarnaast moet worden voorkomen dat de bodemkwaliteit verslechtert, terwijl er wel voldoende ruimte wordt gecreëerd voor de toepassing van grond en bagger. Dit gebeurt door de ontvangende bodem én de toe te passen grond en bagger onder te verdelen in kwaliteitsklassen (bijvoorbeeld gemarkeerd als een kleur) die gerelateerd zijn aan (landelijk uniforme) maatschappelijke functies. Alleen grond/bagger die geschikt is voor de ter plekke geldende maatschappelijke functie (wonen, industrieterrein enz), én een gelijke of betere classificatie heeft dan de ontvangende bodem, mag worden toegepast, met dien verstande dat voor de regionale onderhoudsbagger de ontvangstplicht voor belendende percelen wordt gehandhaafd. Bijvoorbeeld: de functie industrieterrein (kleur rood) is zodanig ongevoelig dat hier grond mag worden toegepast die in relatief hoge mate (nooit 'ernstig') verontreinigd is (eveneens kleur rood). Echter, wanneer de bodem van dit industrieterrein zodanig schoon is dat hier eigenlijk ook een woonwijk gebouwd zou kunnen worden (kleur groen), dan mag er alleen grond of bagger worden toegepast die aan de classificatie 'wonen met tuin' (kleur groen) voldoet. Door deze systematiek wordt geen afbreuk gedaan aan de gebruikswaarde van de bodem op de langere termijn. Voor de beoordeling van geschiktheid van grond en bagger voor een bepaalde functie zullen referenties worden vastgesteld. De referenties vormen daarmee de bovengrens van een klasse en functioneren binnen het generieke systeem als landelijke norm.

Nadere toelichting op de toepassing van regionale bagger in het generieke kader. Het beleidskader stelt de toepassingsregels voor grond gelijk aan die voor bagger. Hiermee worden de nu vaak complexe eisen sterk versimpeld en zal de bagger eenvoudiger en veelvuldiger nuttig als bodem kunnen worden toegepast. Voor de regionale onderhoudsbagger wordt de huidige praktijk zo veel mogelijk gecontinueerd. Enkele randvoorwaarden hieromtrent worden aangepast, maar op een zodanige wijze dat tenminste dezelfde afzetcapaciteit in stand blijft. Deze nieuwe randvoorwaarden worden gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- De feitelijke risico's voor het gebruik van de bodem die verbonden zijn aan de toepassing van bagger als landbodem (aanpassing van de huidige klasse-systematiek);
- Verruiming voor vrijwillige acceptatie van bagger in een groter gebied, op voorwaarde dat de kwaliteit per saldo niet verslechtert en zelfs kan verbeteren;
- Gezamenlijk opereren van betrokken overheden in een gebied;
- Goed overleg tussen betrokken overheden en grondeigenaren.

Vooraf de punten 1 en 2 vergen de komende tijd nader onderzoek en uitwerking

Met de beschreven systematiek wordt een zekere verruiming van de afzetcapaciteit voor bagger gerealiseerd. Immers, de huidige praktijk voor de regionale onderhoudsbagger wordt gecontinueerd, en door de gelijkschakeling van grond en bagger kan de bagger nu ook als bodem worden gebruikt in situaties waar dit in het vigerende verspreidingsbeleid niet mogelijk is.

Een onderbouwde inschatting van de verruiming van deze capaciteit wordt in de loop van dit jaar opgesteld.

3.5 Kennis van de bodemkwaliteit

Om voldoende kennis te hebben van de kwaliteit van de ontvangende bodem wordt een uniforme, landelijk dekkende bodemkwaliteitskaart opgesteld. Deze kaart is voor zowel het gebiedsspecifieke als het generieke kader bruikbaar. Zij is niet strikt noodzakelijk voor een goede uitvoering van de systematiek. Er kan wel worden gesteld dat de systematiek eerst volledig tot zijn recht komt wanneer een dergelijke kaart is ontwikkeld. Op de kaart worden in elk geval de 'kleuren' weergegeven die de actuele bodemkwaliteit weergeven en wordt een koppeling gelegd met de bestemmingen uit de ruimtelijke ordening. Daarmee wordt een landelijke markt gecreëerd. Grond die aan de klasse 'industrie' voldoet en uit een gemeente in Groningen komt, kan op een industrieterrein in Zuid Holland worden toegepast mits uit de bodemkwaliteitskaart blijkt dat de kwaliteit van de ontvangende bodem gelijk of meer verontreinigd is dan te toe te passen grond. Deze bodemkwaliteitskaart zal digitaal worden ingericht en op een eenvoudige wijze toegankelijk worden voor eenieder. Daarmee wordt het niet alleen voor het bedrijfsleven eenvoudig te bepalen op welke plek zij welke grond of bagger kan toepassen, maar het is ook voor de burger goed inzichtelijk op welke kwaliteit bodem men leeft. Ten behoeve van een uniforme kwaliteit van informatie zal centraal worden vastgesteld op welke wijze de informatie over de kwaliteit van de ontvangende bodem inzichtelijk moet worden gemaakt (beoordelingsprotocol). Voor de eventuele situatie waarin er nog geen bodemkwaliteitskaart voorhanden is wordt eveneens van dit protocol gebruik gemaakt om de kwaliteit ter plekke vast te stellen. Voorlopig wordt er van uitgegaan dat er een (digitaal) meldpunt wordt ingesteld waar het grondverzet op eenvoudige wijze moet worden gemeld. Dit verhoogt de handhaafbaarheid van de regels en maakt het beter mogelijk om ketenhandhaving uit te voeren.

3.6 Baggerspecie

In het nieuwe beleidskader worden grond en baggerspecie die als bodem worden toegepast op gelijke wijze behandeld. Bij toepassing op landbodem moet de kwaliteit van de toe te passen grond en baggerspecie voldoende zijn voor de functie en de actuele bodemkwaliteit van de ontvangende bodem. Bij toepassing op waterbodem moet de kwaliteit voldoen aan de actuele bodemkwaliteit.

Dit laatste geldt niet voor baggerspecie die verspreid wordt. Voor te verspreiden baggerspecie wordt uitsluitend gekeken of de kwaliteit van de baggerspecie voldoende is, ongeacht de bestemming.

Het gaat hierbij om verspreiding van:

- baggerspecie binnen het watersysteem
- baggerspecie op het aangrenzend perceel

Voor de bepaling van de kwaliteit wordt aangesloten bij de huidige klassenindeling voor waterbodems. Op korte termijn wordt de klassenindeling geactualiseerd. De overgang van "nat" naar "droog" en van "droog" naar "nat" wordt in de normen meegenomen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het risicomodel Bagger en bodem¹⁰.

¹⁰ Risicomodel dat is ontwikkeld binnen het project Bagger en bodem, zie...

4 Toepassen van grond en baggerspecie als bodem

In dit hoofdstuk wordt het beleid voor het toepassen van grond en baggerspecie als bodem toegelicht.

We onderscheiden een gebiedsspecifiek kader en een generiek kader. Het gebiedsspecifieke kader is het kader waarin de bodembeheerder¹¹ de mogelijkheid heeft om specifiek beleid te ontwikkelen voor de bodem in zijn beheergebied. Binnen enkele randvoorwaarden¹² en met ondersteuning van landelijk vastgestelde instrumenten kan de bodembeheerder een op zijn lokale situatie toegesneden bodembeheer uitvoeren. Het gebiedsspecifieke kader maakt gebiedsgerichte oplossingen als bedoeld in de Beleidsbrief Bodem mogelijk.

Een bodembeheerder die geen behoefte heeft aan een gebiedsspecifiek bodembeheer, kan kiezen voor het generieke kader. In dat generieke kader zijn de actuele bodemkwaliteit en het bodemgebruik maatgevend voor toepassing van grond en de actuele waterbodemkwaliteit voor toepassing van baggerspecie.

Als gezegd maakt het gebiedsspecifieke kader de gewenste gebiedsgerichte oplossingen mogelijk. Bij de nadere omschrijving van het nieuwe beleidskader beginnen we toch met het beschrijven van het generieke kader. Dit gebeurt omwille van de leesbaarheid van dit hoofdstuk.

4.1 Generiek kader

In het generieke kader wordt het algemene beleid beschreven voor de toepassing van grond en baggerspecie op de bodem. Hier gelden algemene regels en normen. De toepassingsregels zijn zodanig dat er geen nadere voorwaarden voor bodembeheer hoeven te worden gesteld.

4.1.1 Werking generiek kader

4.1.1.1 Algemeen

Het generieke kader stelt landelijke eisen aan de toepassing van grond en baggerspecie. Deze zijn gebaseerd op de bodemkwaliteit en de gebruiksfunctie op de locatie waar de grond en baggerspecie wordt toegepast. Daarbij wordt beoogd alleen toepassingen toe te staan die geen risico's voor het gebruik ter plekke betekenen en die tevens de gebruiksmogelijkheden van de bodem in de toekomst niet doen verminderen. Hiertoe moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

1. Voor land- en waterbodems: de kwaliteit van de toe te passen grond en baggerspecie moet gelijk of beter zijn dan de bodemkwaliteit die op de locatie waar de grond en baggerspecie wordt toegepast aanwezig is;
2. Voor landbodems: de kwaliteit van de toe te passen grond en baggerspecie moet voldoen aan de specifieke norm voor de functie (referentie, zie paragraaf 4.1.2) die op de locatie waar de grond en baggerspecie wordt toegepast uitgeoefend wordt.

Deze eisen zijn niet afhankelijk van andere gebiedsspecifieke bijzonderheden. In het generieke kader worden uitsluitend verplichtingen opgelegd aan de toepasser van de grond en baggerspecie. Het is de toepasser die aan moet tonen aan de bovenstaande voorwaarden te

¹¹ Gemeenten, waterschappen en rijkswaterstaat.

¹² Voldoende afzet voor grond en bagger, handhaafbare regels, lage administratieve lasten en afdoende bodembescherming.

voldoen. Dit in tegenstelling tot het gebiedsspecifieke kader¹³ (zie paragraaf 4.2), waarin het bestuursorgaan verplicht is een besluit te nemen waarin het beleid voor het beheer van haar bodem is uitgewerkt¹⁴.

De regels voor toepassing op landbodems zijn anders vormgegeven dan die voor watersystemen:

4.1.1.2 Landbodems

Bij landbodems mag alleen grond of baggerspecie worden toegepast die geschikt is voor de functie op de locatie van toepassing (wonen, industrieterrein, etc) én die een gelijke of betere kwaliteit heeft dan de ontvangende bodem (zie paragraaf). Dit doet geen afbreuk aan de gebruiksmogelijkheden van de bodem ook op de lange termijn. Een voorbeeld: in een wijk die de overwegende functie 'wonen met tuin' heeft mag alleen grond en baggerspecie worden toegepast die voldoet aan de norm¹⁵ voor 'wonen met tuin', ook wanneer de actuele bodemkwaliteit in die wijk slechter is.

4.1.1.3 Waterbodems

Bij de waterbodems¹⁶ speelt bij de beoordeling van de toepasbaarheid van grond of baggerspecie alleen de bestaande bodemkwaliteit een rol (in tegenstelling tot bij de landbodems). Reden voor dit verschil is gelegen in de dynamiek in het watersysteem (erosie en sedimentatie, continue vermenging met omliggende waterbodems).

4.1.2 Normstelling

4.1.2.1 Normstelling voor toepassing op of in landbodems

Bij toepassing van grond of baggerspecie op of in landbodems vindt een toetsing plaats op basis van de bij het gebruik behorende norm (de referentie) en de actuele bodemkwaliteit.

Toetsing aan de referentie

De referentie is een waarde die de geschiktheid aangeeft van een bepaalde bodemkwaliteit¹⁷ voor de uitoefening van een gebruiksfunctie (in een standaardsituatie). De referenties zijn functiespecifiek, de referentie voor een gevoelige functie is lager dan die voor een ongevoelige functie.

¹³ In het gebiedsspecifieke kader kan de (water)bodembeheerder eigen op zijn beheergebied toegesneden beleid maken.

¹⁴ Dit beleid wordt bij voorkeur vastgelegd in een bodembeheerplan.

¹⁵ Ook wel referentie genoemd, zie normstelling paragraaf (4.1.2)

¹⁶ Uiterwaarden en oevers horen hier ook bij.

¹⁷ Vooral nog hebben de referenties alleen betrekking op de chemische kwaliteit van de bodem. Op termijn worden ook referenties voor de biologische en fysieke bodemkwaliteit opgesteld.

De referenties voor de verschillende bodemfuncties worden in twee groepen verdeeld:

Referentie gevoelige functies ¹⁸	Referentie ongevoelige functies ¹⁹
Natuur	Niet intensief gebruikt openbaar groen
Landbouw	Bebouwing verharding
Wonen met tuin	Industrie
Intensief gebruikt openbaar groen	

De referenties voor de verschillende gebruiksfuncties vormen de bovengrens voor de toegestane verontreiniging van de toe te passen grond en baggerspecie. Voor toepassing van grond of baggerspecie moet de kwaliteit van de partij dus:

- a. bekend zijn²⁰;
- b. beter zijn dan de referentie.

De referenties vormen in het generieke kader voor landbodems tevens de terugsaneerwaarde. In de op te stellen ministeriële regeling worden de waarden voor deze referenties op stofniveau vastgelegd.

PM. De uiteindelijke functie-indeling en de daaraan verbonden referenties zijn buiten het project Grond & Bagger ontwikkeld. Deze ontwikkelingen zijn nog niet meegenomen in deze nota

Toetsing aan de actuele bodemkwaliteit

Om verslechtering van de bodemkwaliteit door toepassing van grond of baggerspecie te voorkomen moet ook worden getoetst aan de actuele bodemkwaliteit. Hiertoe wordt een aantal klassen gedefinieerd. De actuele bodemkwaliteit mag door het toepassen van grond en bagger niet in een slechtere klasse terecht komen²¹. Dat betekent dat bijvoorbeeld in gebieden waar de actuele bodemkwaliteit voldoet aan de referentie voor gevoelige functies, maar waar de functie relatief ongevoelig is, de op te brengen grond moet voldoen aan de actuele bodemkwaliteit. Deze borging garandeert ook de mogelijkheid om in de toekomst te wisselen van bodemgebruiksfunctie van een ongevoelige naar een gevoelige functie.

De ontvangende bodem is voornamelijk ingedeeld in drie klassen die als volgt zijn opgebouwd. De twee groepen van functies worden ingedeeld in twee typering van bodemkwaliteit: de gevoelige en de ongevoelige. Logischerwijs zou dit dan ook leiden tot twee klassen. Uit berekeningen blijkt dat het traject tussen de ondergrens en de bovengrens van het ongevoelige type zodanig groot is dat het niet verder opdelen van dit type tot een grote normopvulling zou leiden. In het belang van het niet verslechteren van de bodemkwaliteit is daarom de "brede" ongevoelige klasse in twee delen opgeknipt²². Op dat punt bevindt zich de "tussengrens". Zodoende is de ontvangende bodem ingedeeld in de volgende drie klassen:

- Klasse a met een bodemkwaliteit beter dan de referentie voor gevoelige functies
- Klasse b met een bodemkwaliteit beter dan de "tussengrens".
- Klasse c met een bodemkwaliteit beter dan de referentie voor ongevoelige functies

¹⁸ De referenties voor deze functies liggen waarschijnlijk voor de meeste stoffen dicht bij de streefwaarden.

¹⁹ De referenties voor deze functies liggen op of dicht bij de interventiewaarden.

²⁰ Voor bewijsmiddelen zie hoofdstuk 6.

²¹ De bodemkwaliteit zou kunnen verslechteren als bijvoorbeeld grond van een mindere kwaliteit op een schone bodem van een industrieterrein (met referentie ongevoelige functies) wordt gelegd.

²² Midden tussen de referentie voor gevoelige functies en de referentie voor ongevoelige functies ligt de "tussengrens" (formule: $\frac{1}{2} * (\text{referentie ongevoelig} + \text{referentie gevoelig})$). Dit om (substantiële) verslechtering van de bodems die een kwaliteit hebben tussen de twee referentiewaarden (gevoelig en ongevoelig) door toepassing van grond of baggerspecie te voorkomen. Er bestaat namelijk een relatief grote speelruimte tussen deze waarden, zodat toepassing van "vuilere" grond op een schonere grond mogelijk zou zijn.

Onverkort volgen van dit systeem heeft tot gevolg dat een bodem door verontreiniging van één bepaalde stof (door bijvoorbeeld een diffuse loodverontreiniging) direct wordt ingedeeld in een “viezere” klasse. Deze bodem kan vervolgens grond en bagger ontvangen met verontreiniging van allerlei andere stoffen. Er vindt dan een verslechtering van de bodem plaats. Om dit te voorkomen wordt een ontvangende bodem pas ingedeeld in een hogere klasse als tenminste twee stoffen in die slechtere klasse zitten of ingeval het 1 stof betreft de overschrijding van de normgrens meer dan 50 % is. Nb. Dit is een voorlopig uitgangspunt. Nadere berekeningen moeten uitwijzen waar het goede evenwicht ligt tussen een goede bodembescherming enerzijds, en de toepasbaarheid van grond en bagger anderzijds.

De bovengrens voor bodemtoepassingen binnen het generieke kader wordt gevormd door de interventiewaarden. Grond en baggerspecie met een kwaliteit boven de interventiewaarden mag niet op basis van het generieke kader als bodem worden toegepast. Deze grond en baggerspecie mag alleen onder voorwaarden worden toegepast in een van de bodem onderscheidbaar grondlichaam of binnen de werk in het kader van het beleidskader overige bouwstoffen (NB nog discussie over term) of als bodem in het gebiedsspecifieke regime, onder voorwaarden als genoemd in hoofdstuk 4.2.

4.1.2.2 Normstelling voor toepassing op of in waterbodems

Bij toepassing op of in de waterbodem (inclusief uiterwaarden en oevers) vindt alleen een toetsing plaats op basis van de actuele bodemkwaliteit²³ zoals beschreven in paragraaf 4.1.2.1. Bij waterbodems spelen de referenties die bij landbodems worden gehanteerd alleen een rol bij het vaststellen van de gebruiksmogelijkheden van de waterbodem (bijvoorbeeld bij uiterwaarden die mogelijk ook voor de veeteelt worden gebruikt). De terugsaneerwaarde is, indien bekend, gelijk aan het herverontreinigingsniveau van de bodem. Als dit niet bekend is dan is de terugsaneerwaarde gelijk aan de kwaliteitsklasse van de omliggende bodem.

Voor toepassing van grond en bagger op waterbodems wordt voorlopig de (huidige) klassesystematiek gehanteerd uit de vierde nota waterhuishouding (NW4)²⁴. Toepassing van klasse 0-3 baggerspecie op of in een waterbodem met een gelijke of slechtere kwaliteit is in het generieke kader dus toegestaan. Analoog aan het systeem voor de landbodem mag er niet boven de interventiewaarde worden toegepast op de waterbodem in het generieke kader. Deze grens ligt bij klasse 4 baggerspecie.

²³ In tegenstelling tot de landbodem, wordt de kwaliteit van de waterbodem op een bepaalde locatie (op termijn) bepaald door de kwaliteit van het nieuw aangevoerde sediment op die locatie. De kwaliteit van het nieuw aangevoerde sediment is sterk afhankelijk van de successen van preventief beleid in de bovenstroomse gebieden en wordt tevens sterk bepaald door de bestaande kwaliteit van de waterbodem in de omgeving. Het dient daarom uiteindelijk geen doel om bij toepassingen in de waterbodem eisen te stellen aan de toe te passen grond en bagger die strenger zijn dan de bestaande kwaliteit van de waterbodem/het herverontreinigingsniveau. Dergelijke eisen zouden betekenen dat tijdelijk witte vlekken in een grijs gebied worden gecreëerd die op termijn weer grijs worden. In lijn met het saneringsbeleid voor waterbodems (herverontreinigingsniveau is terugsaneerwaarde) en het huidige actief waterbodembeheer (toepassen van waterbodems met ten minste gelijke kwaliteitsklasse is toegestaan) zijn de eisen aan toe te passen grond en bagger in de waterbodem uitsluitend afhankelijk van de kwaliteit van de waterbodem op de locatie van toepassing.

²⁴ Genoemde systematiek zal in de nabije toekomst een herijking ondergaan en zal onderdeel uitmaken van de nieuwe amvb. De Kaderrichtlijn Water is daarbij leidend. De nieuwe normen worden opgenomen in een ministeriële regeling.

4.2 Gebiedsspecifiek kader

4.2.1 Werking gebiedsspecifiek kader

4.2.1.1 Inleiding

Een bodembeheerder kan om diverse redenen behoefte hebben aan een gebiedsspecifieke aanpak. Het beleid voorziet in de mogelijkheid om in het gebiedsspecifieke kader het bodembeheer toe te snijden op de lokale situatie. Het gebiedsspecifieke beleid wordt vastgesteld met een gemeentelijk bodembeheerplan of een bodembeheerplan als onderdeel van een watergebiedsplan van een waterschap (in de toekomst als onderdeel van een deelstroomgebiedsbeheerplan conform de Europese Kaderrichtlijn water). Het gebiedsspecifieke kader is juridisch gelijkwaardig aan het generieke kader en het gebruik ervan door een bodembeheerder moet niet worden gezien als het afwijken van het generieke kader.

De basis van dit bodembeheerplan is een geformuleerde visie op het (water)bodembeheer. In deze visie stelt de bodembeheerder de doelstellingen voor de bodemkwaliteit vast. Voor de landbodem geldt dat een bodembeheerder kan afwijken van de door het rijk aangereikte referenties voor de bodemkwaliteit. Een dergelijke afwijking wordt een 'ambitie' genoemd. Ambities kunnen beneden of boven de landelijke referentie liggen, en dus een betere of een slechtere bodemkwaliteit beschrijven.

Zoals in paragraaf 4.1 (generieke kader) is toegelicht, hebben referenties voor de waterbodem een minder prominente functie. Bij het vaststellen van ambities voor de waterbodemkwaliteit fungeert de actuele waterbodemkwaliteit als referentiekader. Ambities kunnen hoger of lager dan de actuele waterbodemkwaliteit worden vastgesteld, mede afhankelijk van de doelstellingen uit de Kaderrichtlijn water.

In het bodembeheerplan wordt ook een relatie gelegd met ruimtelijke ontwikkelingen en maatschappelijke processen. Zo kan vanuit deze visie op het bodembeheer een optimum gezocht worden tussen de mogelijkheden om (verontreinigde) grond en baggerspecie af te zetten en de risico's die acceptabel worden geacht. Bodembeheerders krijgen instrumenten aangereikt waarmee zij invulling kunnen geven aan het bodembeheer²⁵. Een deel van die instrumenten is wettelijk verplicht, een deel wordt facultatief. Eén van de verplichte onderdelen is een onderbouwing van de (hoogte van) de vastgestelde ambities, op een uniforme, door de Rijksoverheid ontwikkelde methode.

4.2.1.2 Normstelling: Referenties en ambities

Om te bepalen of een doorsnee bodem geschikt is voor de gebruiksfunctie die op die bodem wordt uitgeoefend worden referentiewaarden aangereikt in een ministeriële regeling (voor nadere uitleg van de referentiewaarden zie normstelling generiek kader, paragraaf 4.1.2).

Bij de beoordeling van de toepasbaarheid van grond en bagger in de waterbodem (inclusief uiterwaarden en oevers) speelt, in tegenstelling tot bij de landbodem, alleen de bestaande bodemkwaliteit een rol. De referenties spelen alleen een rol bij het vaststellen van de gebruiksmogelijkheden van de waterbodem (bijvoorbeeld bij uiterwaarden die mogelijk ook voor de veeteelt worden gebruikt).

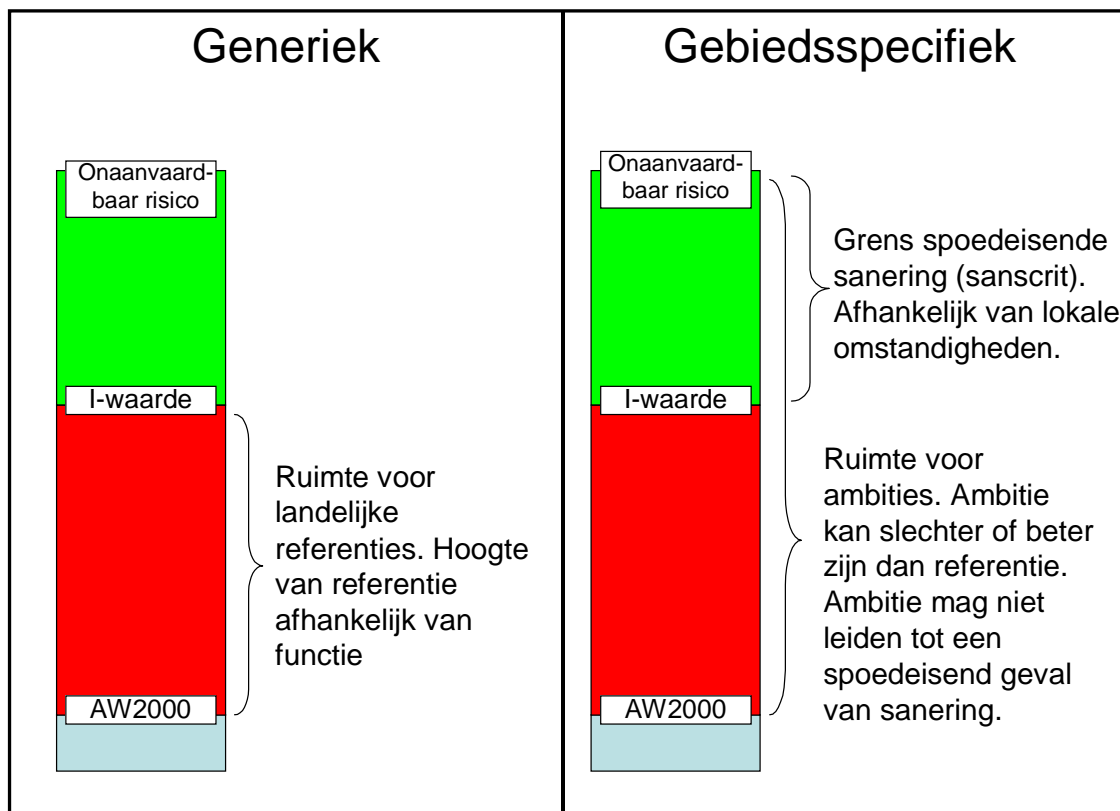
²⁵ Zie vervolgcities hoofdstuk 12

Wanneer een beheerder van de landbodem op basis van locatiespecifieke omstandigheden kan aantonen dat de referenties in bepaalde situaties binnen haar grondgebied niet tegemoet komen aan de daadwerkelijke risico's die als gevolg van de bodemkwaliteit worden gelopen dan kan zij daar, zowel in schonere als in viezere zin, van afwijken. Dit afwijken of verbijzonderen kan afhankelijk van de lokale omstandigheden voor 1 of meerdere stoffen plaatsvinden. De locatiespecifieke normen die dan ontstaan vormen de ambities voor toepassing op landbodems. Wordt er voor een functie geen locatiespecifieke norm bepaald, dan geldt de referentie als norm voor deze functie. In een gebied met een verhoogde loodconcentratie kan het dus zijn dat de bodembeheerder voor lood een ambitie hanteert die meer in overeenstemming is met het plaatselijke achtergrondgehalte, en voor de overige verontreinigende stoffen de referentie. Een minder hoge ambitie mag niet leiden tot een lokale aanpassing van het begrip schoon. De risicotoolbox moet daarom onderdeel uitmaken van de verantwoording in het bodembeheerplan.

De ambities (en ook de referenties indien geen ambities zijn gesteld) vormen zowel bij de landbodem als de waterbodem de terugsaneerwaarden bij bodemsanering. Bij landbodems moet rekening worden gehouden met de functie die het terrein krijgt na afloop van de sanering. Vaak vindt er namelijk na de sanering een bestemmingswijziging plaats. Indien de opgeleverde locatie een gevoeliger bestemming krijgt na sanering, moet de bodemkwaliteit overeenkomen met de ambitie/ referentie van de nieuwe functie.

Het vaststellen van ambities vindt plaats tussen de "altijd-grens" en de "nooit-grens". De altijd-grens in het gebiedsspecifieke kader en het generieke kader zijn identiek: deze zijn vastgesteld op het niveau van de Achtergrondwaarden 2000. Dat betekent dat grond en baggerspecie die voldoen aan de AW2000 overal mogen worden toegepast.

De nooit-grens, de grens waarboven toepassing van grond en baggerspecie niet meer acceptabel wordt geacht, moet zodanig worden bepaald dat geen nieuwe gevallen van bodemsanering kunnen ontstaan. Voor het overige is het vooral het stand still principe dat onacceptabele verspreiding van bodemverontreiniging door middel van grond en baggerstromen moet voorkomen. Daarbij wordt dus expliciet aan de interventiewaarde als absolute bovengrens voorbij gegaan. Er zijn wel voorwaarden verbonden aan een ambitieniveau waarin de interventiewaarden worden overschreden. Zo moet het bevoegd gezag bodemsanering instemmen met een ambitie die wordt gelegd op een niveau met een bodemkwaliteit slechter dan de interventiewaarde. Een tweede voorwaarde is dat het achtergrondniveau in het betreffende gebied reeds boven de interventiewaarde moet zijn. Het vaststellen van een ambitie boven de interventiewaarde is alleen toegestaan voor die stoffen die tot boven de interventiewaarde in het betreffende gebied aanwezig zijn. In onderstaande figuur is de ruimte voor het stellen van ambities grafisch weergegeven.

PM: Wat te doen met de 95% percentiel?

Beslissing, in overleg met project Bouwstoffen, te nemen voor de Stubo van 17 november.

4.2.3 Bodembeheerplan

4.2.3.1 Werking bodembeheerplan

Als een bodembeheerder besluit gebiedsspecifiek beleid op te stellen voor bodembeheer dan legt zij dit vast in een bodembeheerplan. De verplichting hiertoe zal worden opgenomen in de AMvB. In het bodembeheerplan vindt een optimalisatie plaats tussen de mogelijkheden om grond en baggerspecie af te zetten en de risico's die acceptabel worden geacht, vanuit de verschillende belangen zoals milieubescherming, ruimtelijke ordening, economische ontwikkeling, etc. Voor watersystemen maakt het aspect bodembeheer onderdeel uit van het watergebiedsplan²⁶. Bodembeheerplannen worden afgestemd met de overige betrokken gezagen (gemeenten, provincies en waterschappen) en waar de ambitie viezer is dan de interventiewaarde is instemming van het bevoegd gezag bodemsanering noodzakelijk. Bevoegde gezagen kunnen besluiten hun beheergebieden samen te voegen tot één groot beheergebied.

In het bodembeheerplan beschrijft de bodembeheerder in ieder geval de volgende onderwerpen.

1. De huidige bodemkwaliteit binnen het beheergebied.
2. De maatschappelijk opgave binnen het beheergebied (baggeropgave, grondverzetopgave, saneringsproblematiek, ruimtelijke ontwikkeling enz.).

²⁶ Het Watergebiedsplan zal in de toekomst onderdeel gaan uitmaken van het deelstroomgebiedsbeheerplan.

3. De gewenste bodemkwaliteit binnen het beheergebied, gelet op de huidige en de toekomstige ruimtelijke ordeningsfuncties.
4. De wijze waarop zij invulling zal geven aan het stand still beginsel op gebiedsniveau.
5. De wijze waarop de uitvoering van het bodembeheer en het toezicht en handhaving daarop zijn geregeld.

In onderstaande paragraaf wordt toegelicht op welke manier deze onderwerpen kunnen worden behandeld in het bodembeheerplan, wat de reikwijdte is van het plan en hoe de besluitvorming moet plaatsvinden.

4.2.3.2 Inhoud Bodembeheerplan

Een bodembeheerplan moet de volgende elementen omvatten:

1. Beschrijving van de huidige bodemkwaliteit

In een bodemkwaliteitskaart wordt (onder andere) de (chemische) kwaliteit van de bodem en het bodemgebruik geregistreerd. De bodemkwaliteitskaart moet voldoen aan een (nog te ontwikkelen) landelijke richtlijn (zie bodemkwaliteitskaarten in het generieke kader, paragraaf 4.1.3).

2. Beschrijving van de maatschappelijke opgave

In het bodembeheerplan wordt beschreven wat de omvang en locatie van de baggeropgave en grondverzetsopgave is en welke ruimtelijke ontwikkelingen er in de toekomst plaatsvinden (ruimtelijke ontwikkelingen genereren veelal bagger- en/of grondverzet).

3. Beschrijving en beargumentatie van de ambities voor de bodemkwaliteit.

Een bodembeheerder kan bodemkwaliteitsambities vaststellen die hoger of lager liggen dan de landelijke functiespecifieke referenties (landbodembodem) of de huidige waterbodembodemkwaliteit (waterbodembodem). Dit om bijvoorbeeld de maatschappelijke opgave te kunnen realiseren. Het vaststellen van ambities is gebonden aan randvoorwaarden:

- a) De bodembeheerder moet een door de rijksoverheid vastgestelde procedure volgen voor het vaststellen van het bodembeheerplan²⁷. Ook dient de bodembeheerder het bevoegd gezag van aangrenzende beheergebieden (waterschap, buurgemeenten) in de gelegenheid te stellen tot inspraak.
- b) De landelijke uniforme rekenmethodiek (die met invoering van lokale parameters humane, ecologische en/of verspreidingsrisico's van een verhoogde achtergrondwaarde in kaart brengt), is verplicht één van de afwegingen voor vaststelling van de hoogte van de ambities.
- c) De ambities mogen niet worden vastgesteld boven landelijk vastgestelde bovengrenzen (Grens spoedeisende sanering en extra voor landbodems: bovengrenzen voor specifiek gevoelige functie zoals bijvoorbeeld landbouw of drinkwatergebieden);
- d) Ambities worden gemeld aan het bevoegd gezag bodemsanering in verband met de relatie met terugsaneerdoelstellingen voor saneringslocaties;
- e) Indien ambities worden vastgesteld boven de interventiewaarde (alleen toegestaan in een gebied dat reeds diffuus is verontreinigd boven de interventiewaarde), is instemming vereist van het bevoegd gezag bodemsanering;

²⁷ De wens van de project is om aan te sluiten bij de voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

f) PM. De wijze waarop stand still op gebiedsniveau (minimaal) moet worden geborgd, moet nog worden uitgewerkt.

De bodembeheerder toetst of de vast te stellen ambities implicaties hebben voor de (toekomstige) ruimtelijke ontwikkelingen. Het vaststellen van bijvoorbeeld een relatief vieze ambitie voor een industrieterrein dat in de toekomst wordt getransformeerd in een woongebied betekent ofwel toekomstige gebruiksbependingen voor dat woongebied ofwel een ingreep in de bodemkwaliteit op het moment van functiewijziging.

4. De wijze waarop invulling wordt gegeven aan het stand still beginsel op gebiedsniveau.

Het bodembeheerplan bevat in relatie tot het vaststellen van de ambities een beschrijving van de wijze waarop binnen het beheergebied invulling is gegeven aan het uitgangspunt van niet verslechteren van de bodemkwaliteit (stand still op gebiedsniveau).

PM. De wijze waarop stand still op gebiedsniveau (minimaal) moet worden geborgd, moet nog worden uitgewerkt.

5. Uitvoering, toezicht en handhaving van het bodembeheerbeleid

De bodembeheerder beschrijft in het bodembeheerplan op welke wijze uitvoering wordt gegeven aan het bodembeheer inclusief de vormgeving van toezicht en handhaving.

Voor het opstellen van bodembeheerplannen zal een handreiking ontwikkeld worden, waarvan delen middels de op te stellen wettelijke regeling verplicht zullen worden.

In deze nadere uitwerking (in de vorm van een blauwdruk, handreiking of handleiding) zal ook een nadere invulling worden gegeven van de benodigde procedures, de democratische besluitvorming, handhavingsaspecten, grondstromenplannen en dergelijke.

4.2.3.3 Procedure en vaststelling

De gemeente stelt het bodembeheerplan inclusief bodemkwaliteitskaart vast. Voor rijkswateren is dit Rijkswaterstaat. Voor watersystemen zal vaststelling van het bodembeheerplan plaatsvinden als onderdeel van het watergebiedsplan.

De vaststelling van het bodembeheerplan moet de voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht doorlopen.

4.2.3.4 Actualisatie

Het bodembeheerplan wordt door het bevoegd gezag voor een door hen te bepalen periode van maximaal 10 jaar vastgesteld.

4.2.3.5 Koppeling van de landbodem aan het bestemmingsplan

Door gebruikmaking van bodemgebruiksfuncties sluit het bodembeheerplan qua systematiek aan bij die van het bestemmingsplan in de ruimtelijke ordening. Dit heeft verschillende voordelen:

- In een bodembeheerplan/ bodemkwaliteitskaart is direct af te lezen welke gronden geschikt zijn voor welke functies. De bodemkwaliteit kan gemakkelijker een rol spelen bij het zoeken voor een geschikte locatie voor een bestemming.
- Bij een voorgenomen bestemmingsplanwijziging kan onmiddellijk worden afgelezen of de bodemkwaliteit geschikt is voor de nieuwe functie. Maatregelen om contact met de bodem te voorkomen of sanering kunnen in de ontwikkeling worden meegenomen.

De bestemmingen in een bestemmingsplan, zijn veel verder gedifferentieerd dan de bodem(kwaliteit)functies. Het ruimtelijke ordeningsspoor kent een meer diverse en gedifferentieerde functietoekenning. Dat wil zeggen dat er meerdere functies uit de ruimtelijke ordening terug te vinden zijn in één van de functies uit het bodembeheer.

PM. In het vervolgtraject moet de aansluiting van de bodembeheerfuncties bij de bestemmingsplanfuncties vormgegeven worden

4.2.3.6 Overgangsrecht

Overgangsrecht geldt wanneer een bodembeheerder beschikt over een geldend bodembeheerplan inclusief kaart op grond van de Vrijstellingsregeling grondverzet of bij watersystemen beleid heeft vastgesteld op grond van de beleidsnotitie Actief bodembeheer Rivierbed en hierbij bodemzonerings- en kwaliteitskaarten heeft ontwikkeld conform de methodiek van de Vrijstellingsregeling grondverzet (Interim richtlijn bodemkwaliteitskaarten), eventueel toegespitst op de dynamiek binnen watersystemen. De vastgestelde plan en kaart behouden hun geldigheid gedurende de looptijd van het bodembeheerplan tot maximaal 5 jaar. Voor beheerders zonder bodembeheerplan geldt geen overgangsrecht.

Voor de situatie waarin er nog geen bodemkwaliteitskaart en bodembeheerplan in werking is, geldt het nieuwe beleid vanaf de inwerkingtreding (1-1-2007). De bodembeheerder kan via het gebiedsspecifieke kader werken, zodra het bodembeheerplan met bijbehorende kaart zijn vastgesteld. Voorziet de bodembeheerder daar niet in, dan geldt het generieke kader.

4.3 Bodemkwaliteitskaart

4.3.1 Werking bodemkwaliteitskaart

Bij zowel het generieke als het gebiedsspecifieke kader speelt kennis over de ontvangende bodem een belangrijke rol. Binnen het gebiedsspecifieke kader is een totaalbeeld van de bodemkwaliteit (in de vorm van een bodemkwaliteitskaart) noodzakelijk om gewogen beslissingen te kunnen nemen. Daarom wordt binnen het gebiedsspecifieke kader het opstellen van een bodemkwaliteitskaart verplicht gesteld. Binnen het generieke kader kan deze kennis worden beperkt tot de locatie waar grond en bagger zal worden toegepast (toetsing aan actuele bodemkwaliteit). Toch is ook in het generieke kader het verzet van grond en baggerspecie efficiënter uit te voeren met bodemkwaliteitskaarten. Echter, wanneer een toepassingslocatie niet is opgenomen op een bodemkwaliteitskaart kan de toepasser van de grond aan de hand van een bepaling van de bodemkwaliteit op de toepassingslocatie en de daar geldende gebruiksfunctie bepalen of de toepassing van zijn partij grond of baggerspecie is toegestaan.

Om het bovenstaand systeem efficiënt te kunnen toepassen zal ook ten behoeve van de uitvoering van het generieke kader op vrijwillige basis voor landbodems een landelijke bodemkwaliteitskaart worden opgesteld.

Deze kaart bevat in aansluiting op het systeem twee lagen. De eerste laag geeft informatie over de bodemkwaliteit uitgedrukt in klassen. De tweede laag geeft informatie over de functie die op de bodem wordt uitgeoefend.

Op deze manier is het voor iedereen inzichtelijk op welke plaats welke kwaliteit grond en baggerspecie mag worden toegepast. In landelijke regels (deze vervangen de interimrichtlijn

bodemkwaliteitskaarten uit 1999) worden eisen opgenomen die worden gesteld aan de wijze waarop de bodemkwaliteit en de bodemfunctie worden vastgesteld. Het gaat daarbij om:

- 1 Eisen aan het aantal metingen dat ten grondslag ligt aan de bepaling van de bodemkwaliteit;
- 2 Eisen aan de monstername, monstervoorbehandeling en analyse van de metingen;
- 3 Eisen aan de mate van variabiliteit van de bodemkwaliteit binnen zones;
- 4 Eisen aan het analysepakket (welke stoffen);
- 5 Eisen aan gebruik van historische gegevens;
- 6 Richtlijnen voor de minimale en maximale omvang van zones;
- 7 Richtlijnen voor het omzetten van bestemmingsplanfuncties naar bodemfuncties;
- 8 Richtlijnen voor uniforme presentatie van de kaartinformatie.

De bodemkwaliteitskaarten worden ingebracht in een landelijk door de rijksoverheid aangeboden geautomatiseerd GIS-systeem waarin het bevoegd gezag zijn gegenereerde bodeminformatie kan inbrengen. Bestaande en historische informatie wordt in dit systeem gebracht als basis. Aanvullende informatie wordt gegenereerd door diverse bodemonderzoeken en door het grondverzet. Gegevens van partijen grond of baggerspecie en toepassingslocaties die worden onderzocht (bijvoorbeeld door ontbreken informatie in bodemkwaliteitskaart), worden na de melding aan het bevoegd gezag, door het bevoegd gezag aangeleverd bij de rijksoverheid. Wijzigingen van de bodemkwaliteit zijn in dit systeem continue actueel. Bestemmingswijzigingen die invloed hebben op de bodemfunctie worden eveneens in het systeem ingevoerd. De landelijke kwaliteitskaart wordt op deze manier uitgebreid en actueel gehouden.

In de beginfase is zeker niet overal informatie beschikbaar over de aanwezige bodemkwaliteit. Indien op een dergelijke plek grond en baggerspecie wordt toegepast dient voorafgaand aan de toepassing de bodemkwaliteit gemeten te worden volgens de eisen die in bovenstaande opsomming zijn geformuleerd. Deze informatie is noodzakelijk voor de vraag of de toepassing van grond en baggerspecie is toegestaan. Nederland is wel nagenoeg dekkend voorzien van bestemmingsplannen, waardoor de bodemfunctie op de locatie waar de grond en baggerspecie wordt toegepast kan worden afgeleid.

4.3.2 Actualisatie

Door het gebruik van het landelijk systeem wordt nieuwe bodeminformatie direct gebruikt om de bodemkwaliteitsgegevens actueel te houden. Daarnaast moet bij elke hernieuwde vaststelling van het bodembeheerplan worden geverifieerd of de bodemkwaliteit nog actueel is. Deze verificatie kan bestaan uit een steekproef of een beredeneerde hernieuwde vaststelling op basis van in de achterliggende periode verkregen aanvullende bodeminformatie.

4.3.3 Overgangssituatie

Voor de situatie waarin er nog geen bodemkwaliteit bekend is (geen landelijk dekkende BKK) zal een overgangssituatie worden geformuleerd. Voor waterbodems wordt nu nog niet voorzien in een landelijke bodemkwaliteitskaart. Reden hiervoor is onder meer dat de verwachting bestaat dat met name de grote watersystemen binnen het gebiedsgerichte kader op maat gesneden bodemkwaliteitskaarten gaan ontwikkelen op grond van gebiedsspecifieke variabiliteit en kwaliteit. Bij de vormgeving van de kaarten voor watersystemen is alleen de eerste laag die informatie geeft over de bodemkwaliteit van belang voor de toepassing. De tweede laag kan bijvoorbeeld bij uiterwaarden en oevers informatie geven over gebruiksmogelijkheden. In lijn met

de voorgaande paragraaf heeft een dergelijke kaartlaag voor waterbodems geen rol in het bepalen van de toepassingsmogelijkheden van grond en baggerspecie in de waterbodem.

4.4 Toepassen van onderhoudsbaggerspecie op het aangrenzende perceel

Voor het op de kant zetten van baggerspecie die vrijkomt bij reguliere onderhoudswerkzaamheden (onderhoudsbaggerspecie) geldt dat de bodemkwaliteit van het perceel of gebied bij toetsing niet van belang is. Voor de toepassing via het op de kant zetten van onderhoudsbaggerspecie op het aangrenzende perceel gelden feitelijk productnormen.

Voor onderhoudsbaggerspecie uit regionale wateren geldt dat deze baggerspecie altijd verspreid kan worden op het gehele aangrenzende perceel²⁸, als de kwaliteit voldoet aan een nieuwe generieke grens (qua grootte vergelijkbaar met de huidige klasse-II grens). De intentie is om een nieuwe generieke grens te ontwikkelen die landelijk gezien evenveel verspreiding van baggerspecie op aangrenzende percelen toelaat als bij de huidige systematiek, maar waarbij de grens beter gericht is op het voorkomen van risico's. De precieze grens moet nog worden afgeleid als het normenkader van het nieuwe bodembeleid wordt ingevuld. De nieuwe normensystematiek moet een consistent geheel vormen. Het beslismodel Bagger en bodem kan in de afleiding mogelijk een rol vervullen. De generieke aanpassing voor onderhoudsbaggerspecie lijkt niet te leiden tot grote gevolgen voor de bodemkwaliteit, omdat er vanuit kan worden gegaan dat die baggerspecie in dunne lagen over een groter gebied (het perceel) mag worden verspreid.

Voor de onderhoudsbaggerspecie die niet direct op de aangrenzende percelen mag worden verspreid moet in het gebiedsspecifieke kader (zie paragraaf 4.2) ruimte worden gezocht of kan binnen het generieke kader worden toegepast als bodem indien de kwaliteit van de baggerspecie voldoet aan de kwaliteit van de ontvangende bodem en de referentie voor het bodemgebruik dat heerst op de locatie van toepassing.

4.5 Verspreiden van baggerspecie in watersystemen

Het verspreiden van baggerspecie in zoete of zoute watersystemen wordt ook geregeld in het beleid voor toepassen van grond en baggerspecie en zal worden opgenomen in de amvb Bodembesluit.. Wat betreft de normen voor verspreiding zal worden aangesloten met het huidige beleid. Voor bagger in zoetwatersystemen betekent dat een generieke (product)norm wordt astgesteld (op dit moment tot klasse 2). De mogelijkheid voor verspreiding in zoute watersystemen wordt vastgesteld via het geïntegreerde chemisch-biologisch beoordelingsstelsel voor zoute baggerspecie: de Chemie-Toxiciteits-Toets (CTT).

4.6 Bevoegdheidsverdeling

Vooralsnog is de bevoegdheidsverdeling in dit beleidskader als volgt geregeld:

- De gemeente is bevoegd voor de landbodem;
- Het waterschap is bevoegd voor de regionale waterbodem;
- Rijkswaterstaat is bevoegd voor de waterbodem bij rijkswateren

²⁸ De 20 metergrens, zoals vastgelegd in..., komt te vervallen.

Tabel 1: Bevoegdheidsverdeling in het bodembeheer.

Type	Gebied	Verantwoordelijkheid	Stelt vast	Handhaving
Droog	Landbodem	Gemeente	Bodembeheerplan	Gemeente
Nat	Rijkswateren	Rijkswaterstaat	Stroomgebied beheerplan	IWW
	Regionale wateren	Waterschap	Deelstroomgebied beheerplan	Waterschap

PM: Hier is de bevoegdheidsverdeling zoals in het (nu nog vigerende) Bouwstoffenbesluit opgenomen. Welke rol van de provincie moet gaan krijgen is nog onduidelijk. In ieder geval moet rekening gehouden worden met:

- Provincie als bevoegd gezag voor WM-inrichtingen;
- Mogelijke aansluiting met bevoegd gezag Wbb.

Overleg tussen het IPO en de VNG zal duidelijkheid moeten geven over de definitieve bevoegdheidsverdeling tussen provincies en gemeenten. Op korte termijn zal de stakeholdersconsultatie worden gebruikt door de resultaten/antwoorden van respondenten uit de verschillende onderzoeken te analyseren voor eventuele aanpassing aan het huidige voorstel voor de bevoegdheidsverdeling.

5 Toepassen van grond en baggerspecie in werken in de zin van het beleidskader voor overige bouwstoffen²⁹

5.1 Algemeen

Naast het gebruik van grond en baggerspecie als bodem onder de voorwaarden van bodembeheer, kan grond en baggerspecie ook worden gebruikt bij de aanleg van werken in de zin van het beleidskader overige bouwstoffen, hierna werken genoemd. Voor werken geldt een preventief beleidskader. Werken zijn onderscheidbaar van de bodem en hebben, afgezien van de toplaag, geen functie als bodem. Uittreding van verontreinigingen vanuit werken naar de bodem moet worden beperkt. In werken mogen eveneens andere bouwstoffen worden toegepast. Vanuit dat oogpunt kan niet meer worden gesproken van het beheren van bestaande diffuse verontreinigingen in een bodembeheerkader. Uit oogpunt van preventie wordt aan werken een aantal voorwaarden verbonden die voldoende borging geven voor het blijvend beheersen³⁰ van de toegepaste grond, baggerspecie en bouwstoffen.

Een werk is een constructieve toepassing waarin bouwstoffen, grond en baggerspecie als bouw materiaal worden toegepast³¹. Gedacht moet hierbij worden aan weg- en waterbouwkundige werken. Voor de grond en baggerspecie die worden toegepast in de werken worden eisen gesteld vanuit het bouwstoffenregime van de amvb Bodembesluit. De eisen aan het toepassen van grond en baggerspecie in werken zijn gelijk aan de eisen aan bouwstoffen in werken.

²⁹ Het beleid voor toepassen van overige bouwstoffen (het voormalige bouwstoffenbesluit) wordt, samen met het beleid voor toepassen van grond en bagger, geregeld in het nieuwe Bodembesluit.

³⁰ In termen van onderscheidbaarheid, uittreding van verontreinigingen en niet vermengen met de bodem.

³¹ Voorlopige definitie.

PM: Onduidelijk is nog onder welk regime (regime van bodembeheer (zie hoofdstuk 4) of het werkenregime)) de volgende toepassingen vallen: grootschalige opvullingen van kanalen, havens en oude zandwinputten en terpen, objecten die dus geen andere functie hebben dan het verhogen/dragen van de bodem. Het onderbrengen van slootdempingen en ophogingen van bijvoorbeeld industrieterreinen en woonwijken staat niet ter discussie. Dergelijke ophogingen betreffen bodemtoepassingen die in het bodembeheerspoor worden gereguleerd. Dit zal nader worden uitgewerkt ten behoeve van de Stubo van 17 november 2005.

5.2 Relatie met het overige bouwstoffenbeleidskader

Het toepassen van bouwstoffen is conform het beleidskader voor overige bouwstoffen uitsluitend toegestaan in een gebouw, alsmede in weg- en waterbouwkundige werken (definitie van "werk"), niet in de bodem. Van belang is daarbij de onderscheidbaarheid en de terugneembaarheid van de toegepaste bouwstoffen ten opzichte van de bodem. De emissie-eisen die aan bouwstoffen worden gesteld zijn gericht op preventie van verontreiniging van de bodem en het grondwater. In werken mogen naast bouwstoffen eveneens grond en baggerspecie worden toegepast. In analogie met het beleidskader voor overige bouwstoffen mogen grond en baggerspecie die voldoen aan de emissie eisen, worden toegepast in werken. Dit voorkomt dat er een verschil is tussen de eisen die aan grond en baggerspecie worden gesteld en aan eisen die aan bouwstoffen worden gesteld.

5.3 Bevoegdheidsverdeling

Gemeente, waterschappen en Rijkswaterstaat zijn bevoegd gezag.

5.4 Toepassingsvoorschriften

In het beleidskader overige bouwstoffen wordt het mogelijk gemaakt aan de initiatiefnemer om aan te tonen dat met extra toepassingsvoorschriften voldaan kan worden aan de criteria waar de normstelling op gebaseerd is. Met andere woorden, een toepasser zou dan kunnen aantonen dat hij met behulp van IBC-criteria beneden de maximale uitloging blijft die ten grondslag ligt aan de normstelling. Dit geldt eveneens voor werken waar grond en baggerspecie wordt toegepast. Meting van de emissiewaarden blijft verplicht

Daarnaast gelden voor werken de volgende toepassingsvoorschriften:

- 1 een aanspreekbare (ook in de verre toekomst) beheerder;
- 2 er geldt een minimumomvang van 5000 m³;
- 3 het werk en de daarin toegepaste materialen worden geregistreerd;
- 4 het werk is onderscheidbaar van de bodem;
- 5 de gebruikte materialen worden terugneembaar toegepast;
- 6 het werk wordt erosiebestendig aangelegd;
- 7 bij nevengebruik van het grondlichaam gelden voor de contactlaag (50 cm) eisen die gerelateerd zijn aan dat nevengebruik;

5.6 Normstelling

Werken moeten onderscheidbaar zijn van de bodem. Daarom vindt er voor grond en bagger in werken geen toetsing plaats aan de bodemkwaliteit op de locatie van toepassing. De grond en

bagger die wordt toegepast wordt immers geen bodem en het uitgangspunt van niet verslechteren van de bodemkwaliteit is hier dus niet aan de orde.

Grond en baggerspecie tot aan de normstelling voor ongevoelige functie (interventiewaarde)

Grond en baggerspecie die voldoet aan de normstelling in het generieke kader voor de ongevoelige functie mag ook worden toegepast in werken. Hierbij geldt wel de randvoorwaarden dat de pH van de grond en baggerspecie groter is dan 5. Indien de pH kleiner is dan 5 dan dient eerst te worden bepaald of de grond en baggerspecie voldoet aan de emissie-eisen.

Grond en baggerspecie verontreinigd boven de normstelling voor ongevoelige functie

Bij toepassing in werken geldt voorts dat grond en baggerspecie die voldoet aan de normstelling van het beleidskader overige bouwstoffen (emissie-eisen) mag worden toegepast, ook al is die grond verontreinigd boven de normstelling voor de ongevoelige functie. Overigens geldt die overschrijding van de normen alleen voor anorganische contaminanten omdat daarvoor ook emissietesten en normen beschikbaar zijn.

Wanneer een werk, dat binnen onderhavig regime wordt aangelegd, een geval van bodemverontreiniging doorkruist (niet spoedeisend), is sanering op grond van de Wet bodembescherming niet langer noodzaak. Indien het werk wordt afgebroken en de geplande nieuwe functie van de bodem vergt sanering dan kan op dat moment sanering alsnog plaatsvinden. De bodembeheerder wordt gedurende de levensduur van het werk vrijgesteld van de bodemsaneringsplicht.

PM: Aan VROM om dit uit te werken in het Juridisch instrumentarium voor de bodemsanering.

6 Bewijsmiddelen

6.1 Data uit bodemkwaliteitskaart

De bodemkwaliteit moet worden vastgesteld via een centraal vastgesteld protocol. Dit is noodzakelijk om op een landelijke uniforme wijze de bodemkwaliteit in kaart te brengen. In een beperkt aantal gevallen kan de bodemkwaliteitskaart dienen als bewijsmiddel. De voorwaarden die gelden voor het gebruik van de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel worden opgenomen in een ministeriële regeling. Het voorspellend karakter van de bodemkwaliteitskaart voor de kwaliteit van de uitkomende grond is in de praktijk echter beperkt. Naarmate de bodemkwaliteit in een zone heterogener is wordt dit effect sterker.

6.2 Bodemonderzoek & protocollen

Er komt één nieuwe onderzoeksmethode voor een uniform onderzoek naar de kwaliteit van grond en baggerspecie (en ontvangende (water)bodem). Daarmee wordt voor heel Nederland dezelfde informatiekwaliteit gerealiseerd. Het onderzoeksresultaat moet toepasbaar zijn voor grondverzet, aankoop van terreinen, bouwvergunningaanvraag en bodemsanering. In concreto betekent dit voor grond en bagger dat het protocol moet leiden tot een antwoord op de vraag in welke klasse van het in deze nota gepresenteerde systeem een partij grond en/of een ontvangende bodem worden ingedeeld. Daarnaast moet het de mogelijkheid bieden een partij grond in de keten te volgen. Hiertoe wordt een onderzoeksprotocol met verschillende modules in de ministeriële regeling opgenomen. De modules geven allemaal dezelfde basisinformatie en leveren afhankelijk van het doel van het onderzoek specifiekere informatie.

7 Grond en baggerspecie op stortplaatsen

PM: In de hoofdstukken 7 8 en 9 ontbreekt een beschrijving van het huidige beleid op deze gebieden. Het project heeft niet de ambitie om nieuw beleid te formuleren. Wel kan het beleidskader grond en bagger consequenties hebben voor de (afval)regelgeving. Dit onderdeel vormt onderdeel van het juridische spoor van het project.

Voor de Stubo van 17 november moet het huidige beleid beschreven zijn en moeten de consequenties van het nieuwe beleid in beeld gebracht zijn.

7.1 Storten

7.2 Afdichting

8 Reiniging van grond en baggerspecie

9 Rijping van bagger

10 Handhaving

10.1 Algemeen

Handhaving van grond en bagger is een belangrijk onderdeel voor het slagen van het nieuwe beleid. Het huidige kader is wordt gekenschetst als ondoorzichtig. Anders gezegd: door vele verschillende regels en wetten is voor actoren (toezichthouders en toepassers) niet altijd helder

waaraan moet worden voldaan. Ook zijn er verschillende toezichthouders verantwoordelijk voor de wetten en regels, en is er sprake van overlap. Het nieuwe beleidskader moet in belangrijke mate een eind maken aan deze versnippering door enerzijds de ontwikkeling van één beleidskader dat is afgestemd met andere kaders en anderzijds door voor de verschillende stappen in de keten helder aan te geven wie waarvoor verantwoordelijk is. Het wettelijk kader zal duidelijk handvaten bieden voor handhaving die uitvoerbaar en fraudebestendig is.

De volgende punten zijn voor handhaving van belang:

- Een heldere bevoegdheidsverdeling waarbij het bevoegde gezag voor wat betreft de taakuitvoering aansluit bij de professionalisering van de handhaving;
- Een bevoegdheidsverdeling waar op basis van ketentoezicht de toezichttaken en het adressaat scherp zijn gedefinieerd en overdrachtmomenten goed geformuleerd zodat de verschillende stappen in de keten van grond en bagger handhaafbaar zijn;
- Het bodembeheerplan als basis voor een integrale beschrijving van de handhaving van (en naar) een gebied. Dit moet aan een aantal minimumvereisten voldoen. Dit verhoogt de efficiëntie indien meerdere toezichthouders afstemmen, samenwerken en prioriteren. Zo mogelijk Wbb saneringsgevallen meenemen in de planvorming;
- De meldingensystematiek (transport en toepassen) wordt gebruikt voor het kunnen volgen en controleren van de stappen in de keten van grond (zie toelichting). Dit is de basis voor handhaving;

10 Handhaving

10.1 Algemeen

Handhaving van grond en bagger is een belangrijk instrument voor het laten slagen van het nieuwe beleid. Het huidige kader is wordt gekenschetst als slecht handhaafbaar. Anders gezegd: door vele verschillende regels en wetten is voor toezichthouders en voor toepassers niet altijd duidelijk waaraan moet worden voldaan. Ook zijn er meerdere toezichthouders verantwoordelijk voor de wetten en regels en is er sprake van overlap. Het nieuwe beleidskader moet in grote mate een eind maken aan deze versnippering door enerzijds de ontwikkeling van één beleidskader dat is afgestemd met andere kaders en anderzijds door voor de verschillende stappen in de keten helder aan te geven wie waarvoor verantwoordelijk is. Het wettelijk kader zal duidelijk handvaten bieden voor handhaving die uitvoerbaar en fraudebestendig is.

De volgende punten zijn voor handhaving van belang:

- Een heldere bevoegdheidsverdeling waarbij het bevoegde gezag voor wat betreft de taakuitvoering aansluit bij de professionalisering van de handhaving;
- Op basis van ketentoezicht zijn toezichttaken en het normadressaat (wie is verantwoordelijk) scherp gedefinieerd en overdrachtmomenten goed geformuleerd zodat de verschillende stappen in de keten van grond en bagger handhaafbaar zijn;
- Het bodembeheerplan als basis voor een integrale beschrijving van de handhaving van (en naar) een gebied. Dit moet aan een aantal minimumvereisten voldoen. Dit verhoogt de efficiëntie indien meerdere toezichthouders afstemmen, samenwerken en prioriteren. Zo mogelijk Wbb saneringsgevallen meenemen in de planvorming;

- De meldingensystematiek (transport en toepassen) wordt gebruikt voor het kunnen volgen en controleren van de stappen in de keten van grond (zie toelichting). Dit is de basis voor handhaving;

PM: De genoemde punten zijn nog niet nader ingevuld, met uitzondering van de uitwerking voor melden.

10.2 Melding

10.2.1 Algemeen

In het huidige beleid kan onderscheid worden gemaakt tussen melden van transport (PMV en nu Besluit melden etc.) en melden van de toepassing (meldingsplicht WBB).

Het melden van transport wordt in de praktijk door transporteurs en overheden verschillend geïnterpreteerd mede vanwege de evoluerende begrippen afval-, bouw of grondstof. Aangezien primaire bouwstoffen (waaronder zand) ook niet gemeld hoeven te worden is het idee dat schone grond ook niet gemeld hoeft te worden. Dit speelt ook bij categorie I grond alhoewel meestal een begeleidbiljet wel aanwezig was. Bouwstoffen van de productie van afvalstoffen hoefden in het verleden niet gemeld te worden en in sommige provincies kende men de melding transport voor toepassing in een werk. Sinds het nieuwe Besluit melden is dit gewijzigd.

Naast de transportmelding moest de toepassing van grond ook altijd gemeld worden door middel van een meldingsformulier. Andere bouwstoffen hoeft men niet te melden (m.u.v. categorie II en buitencategorie). Al met al heel veel onduidelijkheid en onzekerheid voor het bedrijfsleven.

Met het van kracht worden van het nieuwe Besluit melden medio 2004 moet er wel altijd gemeld worden, ook voor de levering van bouwstoffen (de zgn. afgiftemelding). Dit gaat alleen op voor bedrijven die onder art. X van de Wm vallen. Tijdelijke opslaglocaties en werken hoeven dus niet meer te melden met uitzondering van grondbanken/gemeentewerven. De kans om de hele keten van ontgraven tot toepassen administratief te volgen is niet meer mogelijk. Vanuit toezicht is dit geen goede zaak omdat het dan veel moeilijker is om de afvoer te volgen (met veel administratief spitwerk tot gevolg).

In het nieuwe beleidskader voor grond & bagger wordt de lijn van alléén melden van toepassing ook losgelaten en vervangen door een andere systematiek.

Op voorstel van het bedrijfsleven wordt voor alle "activiteiten" een melding gedaan. De idee is dat eenduidigheid, eenvoud en transparantie het draagvlak verhoogd bij actoren (toezichthouders en gebruikers) en de kans vermindert op overtredingen (omdat het voor iedereen gaat gelden zijn er geen redenen meer om af te wijken).

10.2.2 Uitwerking meldingssysteem

Door alle activiteiten met alle soorten grond en baggerspecie te melden kan de afvoer van een partij door de keten in principe gemakkelijk gevolgd worden. De consequentie hiervan is dat in alle gevallen voorafgaand aan transport naar bewerking en toepassing een melding moet worden gedaan. In de melding moet worden opgenomen de locatie van herkomst en afvoer, kwaliteitsgegevens, hoeveelheden (voor de eenduidigheid zou ook ontgraven gemeld moet worden). In theorie kan dit gebeuren door het e-mailen of faxen van een 'meldingsformulier/bericht' (schriftelijk bewijsmiddel) naar een centraal punt. Het bewijsmiddel waarin kwaliteitsgegevens over de partij grond zijn opgenomen dient natuurlijk ook de partij te

volgen; hoe dit kan worden geregeld is nog niet uitgewerkt. Door te melden heeft de actor aan de verplichtingen voldaan (mits alle gegevens op de juiste wijze aangeleverd) en kan de toezichthouder prioriteren en controleren.

Naast het feit dat eenvoudiger prioriteiten kunnen worden gesteld bij toezicht is het voordeel dat op termijn door gebruik automatisering er direct terugmelding kan plaatsvinden naar melder als gegevens onjuist zijn, of de locatie van bestemming of ontgraven andere gegevens eisen/veronderstellen (functie klopt niet bv.). Op het moment dat de partij naar een inrichting wordt afgevoerd komt deze in het regime van besluit melden. Door het voorgestelde systeem is er geen onderscheid meer tussen afval- of bouwstof op moment dat transport van ontgraving naar toepassing wordt afgevoerd. Een groot deel van het negatieve imago is hierdoor verdwenen.

Navraag bij het LMA leert dat het met relatief eenvoudige middelen uitgevoerd kan worden. Opstartfase is enigszins ongewis maar er kan natuurlijk gebruik gemaakt worden van LMA systeem. Onderhoud is minimaal (minder dan 1 fte)(enigszins afhankelijk van wensen).

In de praktijk dient er ook bij ontgraven en transport vanuit een BKK naar een andere BKK gebied een melding plaats te vinden. Dit schept helderheid voor transporteur en bevoegd gezag. De toezichthouder kan dan later verifiëren of de partij administratief te herleiden is in het bodembeheersysteem.

Bij de melding worden de volgende gegevens overgelegd aan het bevoegd

- de n.a.w.-gegevens van de ondoener (oude eigenaar) en de ontvanger (nieuwe eigenaar)
- de herkomst van de grond of baggerspecie
- de hoeveelheid grond of baggerspecie die wordt verzet
- de kwaliteit van de grond of baggerspecie die wordt toegepast (bewijsmiddel)
- de termijn waarover transport plaatsvindt (eindmelding bevestigd afloop termijn!)
- de bestemming van de grond of baggerspecie
- de aanwezige bodemkwaliteit op de plek waar de grond of baggerspecie wordt toegepast (schone grond hoeft niet bekend te zijn)
- de aanwezige functie op de plek waar de grond of baggerspecie wordt toegepast (bij landbodems)

Een en ander kan verder worden verfijnd; bijvoorbeeld wanneer sprake is van vaste ketens (altijd door bedrijf x van a naar b) waar de kans op overtredingen kleiner is, in vergelijking met flexibele ketens (bedrijf x-z, van a-z), en minder handavingsinspanning nodig is. In de prioriteitsstelling van handhaving kan hier rekening mee worden gehouden. Dit leidt tot efficiëntiewinst.

10.2.3 Uitzondering: bagger op de kant

Een uitzondering op de regel is het verspreiden van bagger op het aangrenzende perceel. Deze activiteit is repeterend/terugkerend en wordt ter plaatse uitgevoerd, zonder transport. Dit is uniek ten opzichte van andere grondactiviteiten. Het voorstel voor het verspreiden van baggerspecie is als volgt: de waterkwaliteitsbeheerder beheert de waterbodemkwaliteitsgegevens en heeft inzicht en voert toezicht uit op de (keur)verplichtingen om te baggeren. Vaak wordt in met "ingelanden" in opdracht van het waterschap gebaggerd. Hierdoor is bekend waar en wanneer wordt gebaggerd. Dit kan verder worden uitgewerkt samen met ingelanden. Op basis van de

waterbodempkwaliteitsgegevens en de verplichtingen om te baggeren kan prioritering van toezicht plaats vinden en controles worden uitgevoerd op het verspreidingsbeleid. De analyse van prioritering in combinatie met de gegevens over de waterbodem, controles en resultaten zijn voldoende om via tweedelijns toezicht na te gaan of aan de wettelijke verplichtingen kan worden voldaan.

Wanneer transport (boot of auto) plaatsvindt is een ander deel van het beleidskader van kracht en dient alsnog te worden voldaan aan de eerder genoemde verplichtingen.

11 Consequenties nieuw beleidskader

PM. Nadere uitwerking volgt t.b.v. de Stubo van 17 november 2005

12 Vervolgacties

Produkten	Taak project Grond & Bagger	Taak andere partijen
Toetsing van Meldpunt Voorgenomen Regelgeving: Bedrijfseffectentoets (BET), Milieueffectentoets (MET) en Uitvoering en Handhavingstoets (U&H).	17 november 2005	De U&H toets gaat samen op met project Bouwstoffenbesluit.
Toetsing ACTAL	17 november 2005	Uitvoering samen met project Bouwstoffenbesluit.
Praktijktoets Grond & Bagger (ex ante case studies naar de consequenties/uitvoerbaarheid van het nieuwe beleid).	17 november 2005	
Aanpassing Wbb	begin 2007	
AMvB Grond en Bagger (inclusief de benodigde toetsen)	17 november 2005	
Uitvoeringsregeling grond en bagger <ul style="list-style-type: none"> ▪ Getalsmatige invulling zone-/klassensysteem ▪ Landelijke bovengrenzen voor gevoelige functies ▪ Altijd-grens ▪ Grens voor "altijd op aangrenzende perceel-bagger" ▪ Procedure vaststellen actuele bodempkwaliteit ▪ Procedure vaststellen ambities ▪ Procedure melden ▪ Procedure BBP 	December 2006	Altijd-grens: project Beleidsconclusies uit AW 2000.
Protocol BKK	December 2006	
Partijkeuringsprotocol	December 2006	
Bodemonderzoeksprotocol (locatieonderzoek)	December 2006	
Landelijk informatiesysteem over bodempkwaliteit; (Landsdekkende BKK's)	December 2006	Project gezamenlijke overheden; Moet wel een separaat project op worden gestart, komt anders niet van de grond. Is nieuw

		project onder Beleidsbrief. Relatie/overlap met Landsdekkend beeld spoor 2. Kost veel geld.
Meldingen- en registratiesysteem	December 2006	Eindverantwoordelijkheid rijksoverheid. Bedrijfsleven en uitvoerende overheden krijgen indien gewenst binnen de projectgroep het voortouw.
Handreiking en blauwdruk BBP	December 2006	
Referenties voor verschillende functies	Nee	Project Referenties
Indeling RO-bodemgebruik naar functies in gebiedsspecifiek kader	December 2006	
Handreiking opstellen ambities	Nee	Project Ambities
Risicomodel; Beslismodel "grond en bagger" (afgeleid van beslismodel Bagger&bodem) ten dienste van het opstellen van ambities. T.z.t. mogelijk onderdeel van Handreiking ambities.	December 2006	In samenwerking met ambitieproject en NOBO.
Functiespecifieke bovengrens in gebiedsspecifieke kader	December 2006	Afgeleid van Sanscrit
Toepassingsnormen en randvoorwaarden functie infrastructuur	December 2006	Afstemmen met BsB
Handhavingsuitvoeringsmethode (HUM)	Nee	V&W, VNG, IPO, UvW

Bijlage 1: Advies Technische Commissie Bodembescherming

Advies van de Technische commissie bodembescherming (TCB) over het grond en baggerbeleidskader van de nota Bodembesluit.

Bijlage 2: Begrippenlijst

PM. Nadere uitwerking volgt t.b.v. de Stubo van 17 november 2005

Begrippenlijst

Begrip	Omschrijving
(Actief) bodembeheer	
Bodem	
Bodemkwaliteitskaart	
Bouwstof	
Grond	
Hergebruik	
Immobiliseren	
Interventiewaarde	

Opslaan	
Reinigen	
Saneren	
Schone grond	
Storten	
Streefwaarde	
Verwijderen	
Werk	
Stand still op gebiedsniveau	
bedrijfsmatig	
Achtergrondniveau/achtergrondwaarde	
Diffuse verontreiniging	